Ն. 871 — 1888 ԱՊՐԻԼ 14 ԲԻՆՆՇԻՆՊԻՀ — 1305 ՇԱՊԱՆ 15 — ՏԷՕՐՏԻՆՆԱՅԻ ՄԻՆԻ

40 ԹԱՐԱ

ՁԵՐԻՏԵՒ ՇԱՐԳԻՉԷ

40 ԹԱՐԱ

ԱՊՕՆԷ ԳԻՇԱԹԼԱՐԸ

	12 պլեթ	6 պլեթ	3 պլեթ
ՄԹԱՄՊՕԼ	200 ղրշ.	105 ղրշ.	55 ղրշ.
ԹԱՇՐԱ	240 »	125 »	

Մէջմիսկէ 20 ղրուշտան

ԲՕԼԻՓԻԳԻՅԷ ՄԻԼԻՑԷ ԹԻՒՃՃԱՐԻՅԷ ՍԱՐՐԱՖԻՅԷ ՎԷ ԻԼՄԻՅԷ

ԵԼԵՎԱՄԻ ԿԱՆՉԻԹԱ

ԻԼԱՆԱԹ ԳԻՇԱԹԼԱՐԸ

Լինելի, Շեմի վէ Ճինեմի սահիպ 1 ղրշ. 6
Վիւնեմիւ սահիպէ 11է 10բ. հա. » 3

Մէվատտար նաֆիյատ տաիր պէնտէր մէճմանէ՝ գապուլ օլունմադ վէ տէրմ օլունմայան էվրաղ իտէ օլունմայա-մադ տրը։

Իրատէխանէսի, Սթամպօլոյա Գապը Ալի ճատտէսինտէ Նումէրօ 20 ձիվէլէկեան մահալլասընտա տրը։ Քեազիֆէի մէվատտատ հաղորդնտա կազէթանրն սահիպ վէ մէսուլը ԳԻԴԻՐԱՆ ՃԻՎԻԼԷԿԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։

ԻՖԱՏԷԻ ՄԱԽՍՈՒԱԼ

Սթամպօլ, Գալաթա վէ Պէյօղլու թաբաքիլարընտա միվէզղիմիզ վասէթարյա կազէթալարընտա ալմագտա օլան ապօնէէրիմիզանն հէր քիմ՝ սէմթինին ուզագլընա կէօրէ նիհայէթ ագշամ սաաթ 12յէ գատար կէնիրլիք կազէթասընը ալմայրզ տա եա սաաթ 12ան սոնրա եախտ երթէսի կիւնիւ միվէզղիմիզ կէթիրը իսէ, գապալ էյլէսէյիզ բէտա իթմէսինն, վէ քէյֆիյէթի իքի սաթրը պիր մէքթուպլա մանթպաամնզա իշար էյլէմէսինի բէճա իտէրիզ։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ ՀԱՎԱՏԻՍ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍԹԱՆ

Շէհրիմիզ Ֆրանսա սէֆարէթի մայէթինտէ պուլընան Բէրրէլ վարօրը՝ նրն ախիրէն Վարնատա պուլընտրը որրատա, մէգքիւր վարօրին գօսանտանը՝ Վարնա չէհրի ճիվարընտա նիշան թալիմի իճրասը իչուն վարօրը թայֆալարընը գարայա չըգամագ իսթէմիշ իսէ տէ, Պուլկար հիւքիւմէթի պունա չէտիտէն մուխալէֆէթ թիտիկնտէն, վարօրը մէգքիւր՝ Վարնատան միւֆարէգաթ էյլէմիշ տիր։

* * *

Բօսթա մէսէլէսի պիր վագթտան պէրու մէհաֆիլը հիւքիւմէթտէ մէվզուր պահս ու մէգալ օլմուշ տրը։ Հիւքիւմէթը Սէնիյէ՝ բօսթա իսլահաթընրն իճրասընը իսթիսադ տէմիր եօլ խաթթարընրն իլամլինէ թաալիգ ու թէէսիր իթմիշ իսէ տէ, իսլահաթը մէգքիւրէյէ ճիհէթը թէպլիգի օլմայարագ հիւքիւմէթը Սէնիյէ իլէ Պուլկարիսթան էմբէթի արասընտա միւթէհատուս օրան բօսթա միւնազասընա Պապը Ալի բէք զիյատէ ալագատար պուլընմագտա, վէ Շարգի Բումէլիինին զէմանը թէէսսիսսընտէն պէրու իշ պու բօսթա մատտէսինտէն տօպար էրէյիճէ պէօյիւք պիր մէպլաղ թալէպ իթմէքտէ տիր։

Ֆիլհագիգա Շարգի Բումէլի նիզամնամէի էասիսի մուճիպլինճէ, բօսթա բուլլարը սաթըլընրն նըսքը՝ հիւքիւմէթը Սէնիյէյէ իթնա օլունաճագտր։

Պուլկար հիւքիւմէթի՝ իլթիսագ տէմիր եօլխաթթարընրն հինը քիշտրնտա, Թիւրքիատան Շարգի Բումէլինէ վէ Շարգի Բումէլիտէն Թիւրքիայա կէօնտէրիլէն մէքթուպլար մէսէլէսինին հալ ու թէսվիյէբէգիր օլմուշ պուլընտրընա արզուքշ օլընմասընտան, հիւքիւմէթը Սէնիյէյէ՝ մանթպաամնտան պիր մրգտար մէպլաղ թէէսիյէ իթմէք նիյէթինտէ պուլընըյօր իմիշ։

Մաւիսմ տիր քի, էլան Շարգի Բումէլիտէն պուրսաա վէ պուրսատան վիլայէթը մէգքիւրէյէ կլուէն մէքթուպլարը բօսթա բուլլարը քէէնէյէմէէրին հիւքմիւնտէ թուլթարագ, մէգքիւր մէթթուպլարտան իքի գաթ բօսթա իւճբէթի անզ օլունմագտա տրը։

* * *

Հիւքիւմէթը Սէնիյէնին էմրի մուճիպինճէ, Պուլկաղ վագտաի մալիւմէսինտէ զիւէտխալ օլմայարընտան նաչի Պրուսայա նէֆի իտիլմիշ օլան Պուլկարլարըն սէպկլէրի թախլիյէ գէլընմշ տրը։

ԿԷՕՃԱ ՊԻՐ ԻՒԼԹԻՄԱԹՈՄ

Մօսքօվէ Վէրէսօ՝ Բէ կազէթասընրն Բուլաճուգ մուխպիրինին խտտասարնա կէօրէ, Աւսթրիա հիւքիւմէթի՝ բրէնս Ֆէրտինանտա պիր իւլթիմաթօմ կէօնտէրմիշ տիր։

Սօֆիատա Աւսթրօա բօլիթիգա մէմուրը Մ. տը Պիւրիան թարաֆընտան բրէնս Ֆէրտինանտա թէսիմ օլընան պու իւլթիմաթօմ՝ ամիտէի իքի թէէլիֆի հավի իսիշ։

1.—Պուլկարիսթանտա մուխալիֆ ֆըրգայա մէնսուպ օլան կազէթալար իլէ հիշ պիր ֆըրգայա մէնսուպ օլմայան կազէթալարը մուվազգաթէն թամիտիր։

2.—Պուլկար օրտուսը իլէ Սօֆիատա հարպիյէ նէզարէթի տաիրէսինէ Աւսթրիա-Մաճառ զապթթանը իտալ օլընմասը վէ օրտունրն ումուրը ֆէննիյէսինտէ Աւսթրիա-Մաճառ խաթիհքեամ զապթթանը իսթիխտամ իտիլմէսի։

Մ. տը Պիւրիան՝ թէէլիֆաթը մէգքիւրէ հագգընտա բրէնսէ չիֆհանէն էսպապը մուճիպէ պէյանընա իպթիտար իտէրէք, մուխալիֆ ֆըրգայա մէնսուպ կազէթալարը՝ Պուլկարիսթանն էմիյէթը տաիսիյէթը վէ Խրիսթիյանիյէսի թարաֆընտան չիքեայաթը միւքէրրէրէ արզ ու ինհարընը մուճիպ օլմուշ իսէ տէ, պու պապատէ պիր գարարը զաթի իթթիխաղընն՝ մէճլիսը ումումի վիլայէթին ինիգատրնտան սոնրայա թէէսիր օլընտրը վէ մէճլիսը մէգքիւրընն մայիսը Բումինին Յունճի կիւնիւ թէճէմմիւ իտէճէյի խապէր ալընմրշ տրը։

«Մուշարէյէհ Ֆոթիատէս բաչա հաղրէթլէրինին Տէրսաատէթէ ճէլպ ու տավէթ օլընտրընա տաիր կազէթարար թարաֆընտան նէշր օլընան չայիա նապէմահալ օլուպ, քէնտիլէրինին մէգուսէնէ Տէրսաատէթէ կէլմէսի միւհիմմիլ ալընմմշ իսէ տէ, ճէլպ ու տավէթ օլընտրդարը չայիարընին մուվաֆֆագ սրհհէթ օլմասրը թահդիդ գէլընմշ տրը։»

— —

Մ՝ԱՐԷՒՕՐՏԷ օգունմուշ տրը։

«Հիւքիւմէթը Սէնիյէնին վագթը իլէ Պէյօղլունտա թէրէ պաշընտա վագը պիր գօնագ իլէ Թարապիատա բեանն պիր միւքէլլէֆ խանէյի իմպալա հիւքիւմէթինէ իհտա իթմիշ օլընը, վէ մէգքիւր էպնիյէլերին էլէկմէ իմպալա սէֆարէթինին գէշ-ուրգ վէ եաղրգ իդամէթկեահը օլորը մալիւմ տիր։ Իմպալա հիւքիւմէթի տախի պունա մուգապէլէթէն օ թարիխտէ Օսմանլն կիւչլ մահալլէրինին պիրինտէ վասի պիր արասը հիւքիւմէթը Սէնիյէյէ իհտա էյլէմիշ իսի։

«Իպու արազիյէ պիր ինշաաթ չիբէթի՝ բէք զիյատէ թալպա օլուպ, մէգքիւր արազիյէ մուգապիլ 600000 ֆրանգ գէրյմէթինտէ պիր գօնագ իմպասընը Բօսատաքի Օսմանլը սէֆարէթինէ թէբլիգ իմիշ օլմաղա, իչպու թէբլիգ գապուլ, վէ մէգքիւր արաա իլէ գօնաղն էմրը միւպատէլսի իճրա օլընմշ տրը։ Սէֆարէթը Սէնիյէ՝ մէգքիւր գօնաղ նագլ իթմիշ, վէ պունն իւզերինէ չիրքէթը մէգքիւրէ տախի արասը բարչա բարչա օլարագ 2 միլիօն ֆրանգա սամրգ 1,400,000 ֆրանգ քեար իմիշ տիր։»

— —

Տիւն Բարիզտէն մէհաֆիլը խուսուսիյէյէ վարիտ օլան թէլէկրաֆլարտա պէյան իսիլմիկնտէ կէօրէ, մէճլիսը մէպուսանտա իյրատ իմտիկի պիր նութգտա հարպիյէ նէզարէթինին մէմուրիյնը միքքիյէտէն պիր դամա իշալէ իսիլմէսինի չէտիտէն մուախէզէ իմիշ օլան Մ. Մարթէնբրէյ՝ միւթէգաուտիրը ասքէրիյէտէն օլուպ, Ֆրանսա մուհարէպաթընտա վէ էղճիւմէյէ Գրըրմ մուհարէպէսինտէ վէզաիֆը մուհիմմէ իյֆա իմիշ օլարը ճիհէթլէ, նութգը՝ էհէմմիյէթը մանասուսէ իլէ թէլագգը օլընմշ տրը։

Միլլէթի մէճլիսնտէ 175 բէյէ գարշը 377 բէյ իլէ հարպիյէ Նազրը հաղգընտա պէյանը էմնիյէթ իսիլմէսի իւզերինէ Ֆլօքէ գապլնէթօսընն թէչքիլաթը հաղրբէսի գապլնէթօնն պագասընը թէէմմէ քեաֆի ատտ իտիլմէքտէ օլուպ, հիչ պիր կէօնա թէպէտտիւլ միւթէսավվէր տեյիլ իսիլ։

Մ. Կօպլէնին ատլիյէ, Լօնտրա սէֆիրի Մ. Վատինկթօնն խարիճիյէ, ժէնէրալ Գուրպէնին հարպիյէ վէ Մ. Բուվիէնին մալիյէ նէզարէթինէ թային օլունաճաղլարը, վէ Մ. Բիպոնն տա դապինէթօյա կիրէճէկկի հաղգընտա տէվէրան իտէն շայիա տախի՝ վարիտ օլան թէլէկրաֆլարտա սուրէթը գաթիյէտէ թէքզիպ իտիլիյօր։

Ֆլօքէ գապլնէթօսընն թէչքիլաթընա հիչ պիր թէպէտտիւլ միւթէսավվէր տեյիլ տիր։

ԹԷԼԷԳՐԱՖ

Բարիզ 24 ապրիլ

Գօնթ տը Բարի՝ պու կիւն նէչր էյլէտիկի պիր իլանանամէտէ, Ֆրանսանրն ճիվհուրիյէթէտէն պիզար օլընըզնը պէյան, վէ Մէճլիսը մէպուսանրն տաղըմասը իլէ գանունը էսասինին պէրմուճիսը Նիզամ միլլէթ թարաֆընտան թաատիլ վէ թէտգիգ օլընասընրն թաղէպ իտիլմէսինի թարաֆտարանընա թավսիյէ վէ իթեան իտէրէք, տախիլէն ինթիգամը վէ խարիճէն ասայիշին վիզայէսի մուճէրրէտ գրաալըզընը թէէսսինէ վասլէթէ օլարընա մէմէքէթ էհալիսի թարաֆընտան քէսպը գանաաթ իտիլճէկինի իլմիտ էյլէյօր։

Պերլին 24 ապրիլ

Աթրսպանրն սոն լայիհասը՝ իմբէրաթօր Ֆրէտերիգին ահվալը սըհհիյէսինէ կէօրիւլէն հիւսնիւ թէպէտտիւլին տէվամ իթմէքտէ պուլընտրընը մուպէյյէն տիր։

Ինկլիթէրա գրալիցասը պու սապահ պուրայա միվասէլէթ էյլէտի։

(Խ———ի Բէլէր-ֆըրը)

Պերլին 23 ապրիլ

Իմբէրաթօրն ահվալը սրհհիյէսինէ կէօրիւլէն ճիւզի էյիլք՝ տէվամ իտէօր։

Լօնտրա 23 ապրիլ

Գրալիցա Վիգթօրիանն միւտտէթը մէտիսէ Պերլինտէ գալմասը մուհհէթմիլ տեյիլ տիր։

ՏԱԽԻԼԻՅԷ

Տիւն կէճէ Լէյլէի Պերաթ օմաղ հասէպկիյէ չէհրիմիզտէ պուլընան պիրճիմիզէ ճամի վէ մէսճիտլէր վէ էպնիյէի մերիզ գանտիլէր իլէ ռանատարլարը կիպի, պու սապահ տախի պիրճիմիզէ մազուլ վէ մանսուպ վիքէլաի ֆիհամ վէ միւշիրան վէ վիզերա վէ իւլէմա վէ սաիր պէտտէկեանը քիրամ պէրաի թէպրիք Մապէրնը Հիմայունա ազիմէթ իթմիշլէր տիր։

Տէվաիրը ըէսմիյէ թաթիլ օլմայաճագ տրը։

—Սիւրբէի Հիմայուն պու կիւն Իսկիւտարա կէչիրիլէճէ յինէն, տիւն Սիւրբէի Հիմայուն Երլարը սէբայրնտա Տարիւս Սաատէի իւշ Շէրէֆէ աղասրը տարէսի գաբրընտա մախսուս էշկիլ ալընմշ տիր։ Պատէհու հարէմը Հիմայուն աղալարը տուվալար օգուտրգալարը վէ էօնլէրինտէ Տարիւս Սաատէի իւշ Շէրէֆէ աղասը Շէրէֆէտտին աղա հաղրէթլէրի կիթմէքտէ օլորը հալտէ Սիւրբէի Հիմայուն պէրաի զիյարէթ Հարէմը Հիմայուն տարէրէսինէ կէօթիւրիլմիշ տիր։

Սիւրբէի Հիմայուն՝ պու կիւն սաաթ 5 ռատտէլէրինտէ պէրմիթտատալը վալա իլէ Երլարը սէրայրնտան պիլիսրաճ Պէշիքթաշա էնտիրիլէճէք, վէ օրտատն վարօրա իրքեաղ խոլիրէք թօրլար էնտաթ օլընորը հարտէ Իսկիւտարա կէչիրիլէճէք տիր։

—Գարասի միւթէսարրֆիլընը թային պուլրլան Պէհճէթ բաչա հաղրէթլերի՝ տիւն լիէճիլիլ վէտա Մապէյնէ պիլաղմէ, գուրէնան սանի հաճի Ալի պէյ հաղրէթլերի վէսաթէթիյլէ սէտամ Շահանէյէ վէ պու կիւնքի Թէվճիհաթ ճէտուէլինտէ կէօրիւլէճէյի վէճհէյլ, 2նճի բիւթպէտէն Մէճիտի նիշանընա նանիլ օլմուշ տրը։

—Մէճլիսը խասսը վիւէյանընն տիւնքի իճթիխարտատա Բէժի սէրմայէսինին թէնզիլի գարարընը հիւքիւմէթը Սէնիյէճէ շայանը գապուլ օլուպ օրմատրը հագգընտա միւզաքէրաթ ճէրեյան իթտիկի կիպի, իսթիգրաղ մէսէլէսի տախի թէղէքքիւր օլընմշ տրը։

—Շէհրիմիզ Ալէմանիա սէֆիրի Մ. Բատովից՝ ալաֆր. մայիսին 16սընտա մէէզուսէն մէմնէքէթի ճանիպինէ ազիմէթ իտէճէյի ճիհէթլէ, տէվէթը միւշարէլէյհանն Պուգրէչ սէֆիրի տօղթ. Պուչ՝ Մ. Բատովիցին էնտաի զայպուպէթինտէ ումուրը սէֆարէթի բուլէթ իթմէք իւզրէ ալաֆր. մայիսին 7ինճի կիւնիւ Տէրսաատէթէ կէլէճէք տիր։

—Քէօթահէա սանճաղը միւտտաիի ումումի մուավինի Խամիլ հաղգը էֆէնտինին իթալէի լիսանա ճիւրաթընտան տօլալը թահթը մուհաքէմէյէ ալընմասը լիւզումը՝ մահալլի մէմուրիրին թարաֆընտան Ատիյէ նէզարէթինէ իշար գէլընմշ տրը։

—Թ. Հուէյէ՝ Սթամպօլտա Խալամ մուալլիմէ եէմիշրիմէյէ մախսուս օլան Տար իւ Մուալլիմաթ նամ գէզլար մէքթէպինտէ շու ապաԼԷԳ ԳԷԶ չակիրտանրընն ախէճադ ու ատապընա բէք կիյատէ սուլ թէէսիր իտէճէք պագը միւնասէպէթսիզլիքլէր մուգուա կէլմէքտէ օլտուգընը պէյանը, թահգիգաթ իճրասը իչուն մէրճիի ալիսինին էնզարը տրգգաթընը ճէլպ իտէյօր։

—Էտիրնէ Ռուս գօնսօլօսը Մ. Շիլէն՝ մէէզունէն Տէրսաատէթէ կէլմիշտիր։

—Մէկանիքտէ Աւսթրիա բօսթասանէսի միւֆէթթիշինին 1000 լիրա իսթիլաս իտէրէք ֆիրար իթտիկի շայի օրմուշ իսէ տէ, մէգքիւր պին լիրա իսթիլասընն ապը օրմայրպ, եաբընզ միւֆէթթիշը մէրգումմ՝ մէյտանտան զայպ ու նապէտիտ օրմուշ տրը։

—Զապթիկ նէզարէթի միսթէշարը վէ Պէյօղլու բօլիս մուավինի Ֆրանսալը Պօնէն էֆէնտինին գօնթրաթօր խիմամ պուլմաղա, պիր սէնէ տահա թէճտիտ գէլընմշ տրը։

—Կէչէն կէճէ Պէյօղլունտա համմալ պաշը ճատտէսինտէ պիր Եուանլընընն խանէսի գարուսընա պիր թօրպա տէրունինտէ 2½ այլըգ պիր էլբէք չօճուգ վէ Սապրը-Աղաճը ճատտէսինտէ պիր խանէնին գարուսընա տախի պիր զենպիլ տէրունինտէ 14 կիւնլիք պիր գրդ չօճուգ պըրադըլմը, վէ իւզերլերինտէ զուհուր իտէն բուսուլալարտան Բում օրտուգլարը անայշրարագ Ա.յ-Եանի քիլիսէսինէ թէսլիմ իտիլմէսի տիր։

—Կէչէն կիւն Իսկիւտարտա Սուլթան Թէբէսինտէ թէբսանէ ասքէրի գրյաֆէթինտէ պիր գաչ էշնաս թարաֆընտան տարպ ու ճէրհ օլընպ սօյուլմշ օլտրզընը եաղտրզընմրզ բիանօ ագօրտէճիսի Մ. Կրապովսքինին՝ ալտրզը եարալարտան միւթէսարրֆ վէֆաֆ իթտիկինի պագը կաղէթալար իլան իմիշլէր իսէ տէ, ալտրզըմրզ մալիւմաթը մախսուսէյէ կէօրէ, մումանիլէյհ վէֆաֆ իթմէյիպ, հաթթա եարալարը տախի իլիմյամբէզիր օլմագ իւզրէ իմիշ։

ԿԻՒՆԼԻՔ ԳԻՐ ՍՈՒՄԱ

ՆԵԼԷԷՐ ԵԱԲԱՐ

Բարլագ, լէքէսիզ վէ տիւլրլպա պիր սիմար տան տաչա ճաղիպէլի վէ տաշա լաթիճ պիր շէյ վա՛ մը տրը։ Ֆիլվաքը եօգ տրը։ Էկէպու պէպլէ իսէ, գաստրլար՝ ճէնտպէրլինի հիւսնիւ մուհաֆազա իթմէք իչուն նէ եապսալար ազ տրը։ Տաշա զիյատէսինի սէրէյէճէնիյ։ Կիւզէլ կէօրինմէք արզուսը՝ գաստրլարա մախսուս պիր հրսաք լաթիճ օլտուրտան, գաստրլար պու վազիֆէի նազիֆէտէն գայրնմագ։ Թէտքիլէրինտէ, քէնտիլէրինտէ իսապլէթ իսէն մուճրիյէթը մախսուսէյի տաիր ֆիքրաք իթմիշ օլուրլար։ պէպլէ պիր հարէքէթ՝ գանունը թապիսթ ալէյհինտէ իսեան տրմիգ տրը։ Գաստրն տէնիլէն օ կիւզէլ մախլուգ էկէրլի չիրին վէ խոշ կէօրիւնմէք արզուսընտա պուլընմսը վէ կիւզէյլիկին ճաղիպէլէրինի իշ ելբինտէ գայմադ իսէ, նամ եասան տրը։ Ի զէնան հուզուզաթը միւհէնէպլիյիւլէ, ամաղը լաթիճի, լէմանֆէթը հայաթ, չիտտէթը ադգ ու մուհապէթ, մէսթիի սեֆա ու շէհվէթի, էյհասրլ եօմրիւն ըրիֆահ ու սաատէթինի թէշքիլ իտէն հէր շէյ մահվ օլուր կիտէր։ Եօմրիւմզ պիզի պիր պարը կերան, պիր ըղարրապ տաիմ օլուր։ Պէնիի պէշէրի պու ֆէլսաֆէթտէն մասուն գրլմար տրը։

Գաստրլարը՝ սիւսլերինտէ տիգգաթ իթմէլէրք պէպլէ պիր պէպիրք պէտպանթիլդէ հուսուլէ կէթիրէճէք գաստր ինսաֆարզ օլաուգլարընը մէմուլ իթմէտիկիմիզտէ, ժ. Ալիրրանտինին թէբքիպ էյլէտիկի միւթեիրի նեսրինմէրի (բօզ) քէնտիլէրինտէ թէքլիֆ իտէրիզ։ պու նեպնիմէրը սիմայտ բէք միւքէմմէլ վէ բէք թապիի պիր կիւզէյլիք վէքմէք իդթիսարընը հաիզ տրը։ (Կիւնճի սահիֆէտէքի իլանը մախսուսընա միւրաճաաթ օլունա։)

ԱԶԳԱՅԻՆ

Քաղ. ժողով տիւն Գալաթա Խորհրդարանընտա Բանրիգ Ամեն. Տ. Յարութիւն Սրբազան հաղրէթլերինէն Նախագահութիւնը վէ Մաքսուտ Սիմոն պէյ էֆ. հաղրէթլերինէն Ատենապետութիւնը թահթընտա ադտը իմիթիա իտէրէք, թէգարրուպ իթմէքտէ օլան Ս. Զատիկ եօրթուլարը հասէպիլէ պիր գաչ հաֆթա թէճէմմիւ իտիլէյէճէկինտէն, Օրակարգտա եըղրան վէ 26 ատէտ գատար օլան մէսէլէլերի թահթը միւզաքէրէյէ ալըպ գարարլար վէրմիշ տիր։

Պունլարտան պաղրլարը պէր վէճհը աթի զիքր օլընը։

1.— Պէյօղլու Թաղ. խորհուրդը՝ Պէյօղլու վէ Շիշլի գապրիսթանընն իտարէ հէյէթի սանտրգ քեարը Պասմաճեան Սենէքերիմ էֆէնին իսթիֆա իթմէսինէ մէպնի մէմուրիյէթը մէզքիւրէնին միւթէպէրանտէն կիւմիշկէրտան Տիգրան էֆ.յէ իհալէսինի

Թէնսիպ էյլէտիկինի Բաթրիգխանէէ արզ ու իշար իմիշ օրմաղա, տիւնքի Քաղ. Ժողով՝ պու ինթիխապը գապուլ վէ թաստիգ էյլէմիշ տիր։

2.—Սուրբ Փրկիչ խասթախանէսի միւհիմէրէմ Հոգաբարձութիւնը ազարնտան Ֆէնէրճեան Յովակիմ էֆ. իսթիֆա իթմիշ օրմաղա, Քաղ. Ժողով՝ Հոգաբարձութիւնին թէբրիկի մուճիպլինճէ Գաբրիէլեան Պողոս էֆ.յէ էֆէնտիի մուամալէյհ Եէրինէ ազա նասպ իթմիշ տիր։

3.—Հաճըն վէ Պիլէճիք էհալիսին գրթրգ եիւղիւնտէն տիւչարը զարբուրէթ ու սէֆալէթ օլուպ, չիմտիյէ գատար իթթիխաղ օլընան թէտապիրին սիրամ վէ զարուրէթին տէֆէֆ քեաֆի օրմատրընը տինրի Քաղ. Ժողով՝ մահալը մէղքիւրտէն մէվրուտ մէքթուպլարտան ֆարգ ու իսթինպաթ իտէրէք, հաճըն վէ Պիլէճիք էհալիի գահթպէտէկեանրնա տախի սէրան իանէ եէթիչտրիրմէսի խուսուսընտա թէտապիրը լարզմէ իթթիխաղընը Զէյթուն հարիգզէտէկեան իանէ գօմիսիօնընա թավսիյէ էյլէմիշ տիր։

4.—Տիւնքի Քաղ. Ժողով՝ Իսկիւտար Ս. Խաչ քիլիսէսի մէքթէպէնին մուալիմէրի թարաֆընտան թադտիմ օլընան պիր իսթիխաղը նազարը տիգգաթա ալպ, Ուսումն. Խորհուրդին միւզաքէրէսինէ հէվալէ իթմիշ տիր։

Մուալլիմինը մուամալէյհիւմ՝ թէտախիւլտ գալան այլգլարընն թէէսիյէսինի իսթիտա իթմէքտէ պուլընմշլար տրը։

—

Քաղ. Ժողով Ատենապետի Մաքսուտ Սիմոն պէյ էֆէնտի հաղրէթլերի՝ միւսաֆիրէթէն Տէրսաատէթէտ պուլընան Սպարթաբեան Ստեփան վէ Թաղուոր էֆէնտիլէրէ իքրամէն կէչէն բաղար ադամի Օրթաքէօյ սահիխանէսինտէ մունթազամ պիր զիյաֆէթ քէշիտ իթմիշ տիր։

ՄՕՆԹԷ ԲՐԻՍԹՕՅԻՈՐԴԻՆ

Կէչէն կիւն իլան օլընտրը վէճհէլ, «Մօնթէ Բրիսթօյի Որդին» սէրլէվհալը մէշհուր վէ չայանը միւթալա բօսան Ֆրանսրդճատան էրմէնիճէյէ թէրճէմէ իտիլէրէք, հէր կիւն 8 սահիֆէլիք պիրէր ճիւզ նէշր օլընմագտա վէ պէհէր ճիւզի 10ար բարայա ֆիրուխթ իտիլմէքտէ օլմաղա, մուճիպը խօշնուտիյէթ օլան չու էհվէնիյէթէ կէօրէ հէր քէսին կիւնտէ 10 բարա վէրէրէք աղ վագթ զարֆտտա միւբէմմէլ պիր բօսան իտիլմէյ մի միւսարֆաթ իտէճէքլերի, վէ հէլէ ասրլ Մօնթէ Բրիսթօ բօսանը օգուանլարը՝ օնա գէլլ մադամնտա օլան իշպու «Մօնթէ Բրիսթօյի Որդին» բօսանրնը տախի օգուժաղա արզու է.յէյէճէքլերի շիպհէտէն վարէսթէ տիր։

Պաղչէ գարուսընտա սուճր Պողոս վէ Յակոբ աղալար իլէ քեաֆիֆի կազէթա սաթճըլարընտա պուլընըր։

ՊՐՈՒՍԱՏԱ ԶԷՔԻՐԿԷՅԷ

ՕԹԷԼ Տ'ԷՕՐՕԲ

Մէգքիւր լօգանթա՝ սաիր սէնէլէրատէն զայէթ մունթազամ օլարագ պու սէնէ տախի եէմէք վէ եաթագ վէրմէք իչուն հաղրլըգլար կէօրմիւշ օլուպ, ապրիլ 13տէն իթթիպարէն աչըլմագ օլտրզընտան, թէչրիֆ իտէճէք գաթլարը հէր ճիհէթլէ մէմնուն օլաճագլարը վէ լիզուտլարը օլանարա քիւքիւրթ սու պանեօսը տախի թէրթիպ օլընաճաղը իլան օլունուր։

Բէրբէկ Տօղրամաճեան

3—2

ՏՕԳԴՕՐ ՃԷԼԱԼԵԱՆ

Ֆրէնկի վէ ալէմթը թէնասիլլիյէյէ պիտ խասթալրգլար իչուն միւթէխասիս («Բէ-Խ-Լէ-Ռ») օլան Տօգթ. Ճէլալեան էֆէնտի՝ Գալաթատա քէօրրիւնին գարշըսընտա Սրբամը օղլու խանը իթթիսալինտէ վագը 5 նումէրոյը մահալտէ հէր կիւն միւրաճաաթ իտէնլերի թէտավի իտէճէյի իլան օլունը։

ՍԼՏԱՆՏԱՆ

ԵՎՎԷԼ ԶԷ ՍՕՆՐԱ

38

Ալէմանիա օրտուսու, Մագմահօնն արգասընտան եէթիշվէք իւղրէ եան թարաֆա եանի կէրիյէ ռօղրու հարէքէթի իթմէզտէն էվվէլ, դրալ Կիյեօմանն Պար լը Տիւքտէքի օրտուկեահրնտա պէօիւք պիր տիվան գուրուլուուշ, վէ վէլիհահտ բրէնս իլէ, Լինեիտէն կէլէն ժէնէրալ Պլումէնթալ տախի մէգքիւր մէճլիստէ հազրը պուլրնմբշար, վէ Բարիզ իւղէրինէ եիւրիւմէք թէրթիպլէնին իճբասը վագթը ախէրէ թէրը իտիլիպ, տէրհալ կէրիյէ ռօղրու ատտէթ իտիլմէսի վէ Մագմահօնրն արգասը սրբա եէթիշիվէսի թասավվուրու թահսին օլունմբշ իտի։

Մէգքիւր մէշվէրէթտէն անճագ պիր իքի սաաթ սօնրա իտի քի, ժէնէրալ Պլումէնթալ, Ինկիլիզ ռօգթօր Ուիլերմ Բրսէլին էլինտէն թութուպ, անը պիր օտայա ռօգտու։

Օտանրն օրթասընտա պուլունան մասա, պէհէր միլի պիր բարմագ իւղրէ թէրթիպ իտիլմիշ պէօիւք պիր խարիթա իլէ էօրթիւլմիշ իտի։

Ժէնէրալ Պլումէնթալ, Ինկիլիզ տօսթունու մէգքիւր խարիթանրն էնիւնէ կէօթիւրիւպ, «տո՛գթօր, նասրլ քի կէօրիւյօրսունուզ, պու Ֆրանսըզլար մահվ օլմուշլար տրը։» տէտի։ «Ֆրանսըզ առաքիրի. թէքմիլ Մագմահօն օրտուսու, իշթէ շուրատա, շուրատա, վէ շուրատա պուլընբյօր։ պունու պիզ բէք ալէա պիլիյօրուզ։ Շիմտի շուրալարտան Նէ՞էէ կիտէպիլիրլէր։ Հա՛ զէվալը տիվանէ չօճուգլար։ եա Պէլճիգայա կէչմէյէ մէճպուր պուլրնամագլար, եա եօգսա (բարմաղրը խարիթանրն իւղէրինէ վաղ իտէրէք) շուրաճրգտա տէօրիւշմէյէ մէճպուր վէ մահվ օլաճագլար տրը։»

Ալէման ժէնէրալրն բարմաղը իլէ խարիթանրն իւղէրինտէ կէօսթէրմիշ օլտրը նօգթա, Գարլինեան իլէ Մէղիէրին արա եէրի, եանի ՍԼՏԱՆ իտի։

Տիգգաթա չայան պիր մատտէ տիր քի, Ֆրանսըզլարրն մէգքիւր հարէքէթի ասքէրիէլէրի, թէլէկրաֆլա Ամէրիգալլարրն տախի Լամլիսմի օլտրըրնտա, Ամէրիգալը ժէնէրալ Լանկսթրիթ տախի թրպգը թրպգրյա այնի նէթիճէյի իսթիսրաճ էյլէմիշ իտի։

Եանի մարէշալ Մագմահօնրն կէրի տէօնիւպ թա Պէլճիգա հուտուտրնտան տօլաշարագ Պաղէնէ իմտատա եէթիշէճէք պիր եօլ արամասը, վէ պուլրնտրը մէվգը, Ֆրանսըզ օրտուսրը, Սէտան ֆէլաքէթինէ կէօթիւրէճէքլէր իտի։

Ֆրանսըզլար հէնուզ Մէօզ ըմաղրնրն տիկէր ճիհէթինէ կէչմէմիշէր իքէն, ժէնէրալ վօն Մօլթքէ անէրի եագալատը, վէ ժէնէրալ տը Ֆայեինին վէ ժէնէրալ Տուէնին գօլ օրտուլարրնը սաղ սէլիմ ըմաղրն տիկէր ճիհէթինէ աշրմայա ճան ամմագտա իտի իսէ տէ, պիշարէ բիյատ եէրի կէրի լիւզումսրը հարէքէթլէր իլէ օլ գատար եօրկունն պիր հալէ կէչմիշ իտի քի, պունլարա Մագմահօնը խօշնուտ իտէպիլէճէք պիր սիւրաթլա եօլ ալտրըմագ գապիլ օլամամագտա վէ Ալէմանլար տա արգատան եէթիշմէքտէ իտիլէր։

«Էկէր պու ագշամ նէ օլուրսա օլսուն Մէօզ ըմաղրնը կէչմէյէ միւգթէտիր օլմազ իսէն, 60,000լիք պիր օրտու թարաֆընտան չօգ զահմէթլէր չէքէճէքսին» տէտի մարէշալ Մագմահօն ժէնէրալ տը Ֆայեիսէ։

Ֆիրվազը տա մարէշալրն գօրգտրը չէյնօգթասը նօգթասընա վուգուա կէլտի։

ՊՕՄՕՆ ՄՈՒՀԱՐԷՊՍԻ

Ժէնէրալ տը Ֆայեի, կիւճ հալ իլէ պիր քէրրէ քէնտիսինի Պօմնա աթարգտան սօնրա, մէվգրի մէզքիւրտէ օրտուլը սէլամէթ պիր հալտէ զանն իտէրէք, ասքէրին իսթիրահաթընը էմր էյլէմիշ, վէ եօրկունն ասքէր տախի պիր ադ քէնտիսինի պուլմագ իւմիտինտէ օլմուշ իտի։

Ալէման օրտուլարը պիր ան էվվէլ տիւշմէնն իլէ չաթըշմագ իչուն ճան ամմագտա օլտրգլարընտան, կէօղլէրինէ հիշ պիր եօրկունրգ կէօրիւնմէմէքտէ իտի, իմոի չէվֆագ ամար ամմազ պէօիւք խահիշէ հարէքէթէ պաշլատրլար։

Էվվէլ էմրտէ Պօմնն իւզերինէ հարէքէթ իտէն ասքէրտէն պահս իտէլիմ։

Պունլար օն իքինճի Սագսոնիալը գօլ օրտուտան, տէօրտիւնճի Բրուսիալը գօլ օրտուտան, վէ վօն տէր Թանրն Պավիէրալը գօլ օրտուսրնտան իսպարէթ պուլրնմագտա իտի։

Սագսոնիալրլար, պիր գաչ սամթրը մուհարէպտէն սօնրա կէրի չէքիլտիլէր, վէ Ֆրանսըզ ժէնէրալրնա պունրնլա հագգ վերմիշ, օլտրլար քի, Ալէմանլարը կէրի սիւրմիշ օլմագ իթիգատրնտա պուլունուն։

Պիր իքի սաաթ սօնրա ժէնէրալ տը Ֆայեի տախի մարէշալ Մագմահօնտան ալմշ օլտրգր էմր իւզրէ Պօմնա տօղրու կէրի չէքիլտի։

Ֆէրտասը կիւնիս Ֆրանսըզ օրտուսրնրն պիր մրգտարը տախի հէնուզ պէրիքի ճիհէթտէ պուլրնմագտա իտի։

Արթրգ ժէնէրալ վօն Մօլթքէնին պէքլէտիլի թէքմիլ բիյատ դուվվէթի եէթիշմիշ, վէ եէթիշմէյինլէրի տէ հէր թարաֆտան եէթիշմէք իւզրէ իտիլէր։

Մարէշալ Մագմահօն, պագը գալան ֆրգալարը տա պիր ան էվվէլ Մէօզ ըմաղրնրն տիկէր թարաֆընա կէչիրմէյէ, վէ տիշարտա պիր պօզկուն վերմէքտիզն քէնտիսինի պիր քէրրէ Սէտանա աթմայա չալրշրպ տուրմագտա իտի։

Աթ ալթընտա պիր պիր թարաֆա վէ պիր տէ տիկէր թարաֆա սէլիրտիպ, պիր քէրրէ ժէնէրալ տը Ֆայեինին վէ ժէնէրալ Տուէնին գօլ օրտուլարրնը սաղ սէլիմ ըմաղրն տիկէր ճիհէթինէ աշրմայա ճան ամմագտա իտի իսէ տէ, պիշարէ բիյատ եէրի կէրի լիւզումսրը հարէքէթլէր իլէ օլ գատար եօրկունն պիր հալէ կէչմիշ իտի քի, պունլարա Մագմահօնը խօշնուտ իտէպիլէճէք պիր սիւրաթլա եօլ ալտրըմագ գապիլ օլամամագտա վէ Ալէմանլար տա արգատան եէթիշմէքտէ իտիլէր։

Հէյլէ քի ասքէր, տախմա օ Ֆրանսըզ ասքէրի իտի։

Էկէր ժէնէրալլար տախմա չաշրրթմայա կէչմէքտէ իտիլէր իսէ, ասքէր տէրհալ քէնտիսինի թօբլայրզ, խէթանրն թամիրինէ չալրշմագտա իտի։

Օրտու, իւք աղրզ գարմագարրշ պիր հալէ կէլտի իսէ տէ, ալալար վէ թապուրլար, եէնէ երլտրրմ չաթուգրզը իլէ քէնտի քէնտիլէրինի թէչքիլ եթտիլէր, պատէհու ավճը պէօիւքլէրինէ (ըսքրրմիշրը) թագսիմ օլտուլար, թօբլար տախի տէրհալ թապտէ իտիլտիլէր, վէ Շասրօ գուրչունլարը իլէ Շերանէլ գումպարալարը, Բրուսիալը թօբճուլարրն վէ բիյատ գօլլարրնրն իչինէ էօլիմ սաշմայա պաշլատրլար։

Ֆագաթ իւք աղրզ աղրզ օլան Բրուսիալրլար տախի, ճէսուրանէ աթէչէ կէօյիւս վերիպ տայանարլար, վէ հաթթա պիր ադ սօնրա Ֆրանսըզլար, թօբտան վէ գահրամանտէ պիր հիւճում իճրասրնա գալգրզ տրզլարրնտա տախի, մէգքիւր հիւճում գօլլարրնը կէրուէ սիւրմէյէ մուվաֆֆագ օլապիլտիլէր։

Արասը չօգ կէչմէյտէն, Բրուսիալրլարրն պագը գալան թօբլարը վէ բիյատէլէրի տէ իւսթէ եէթիշտիքտէն պաշգա, Սագսոնիալրլար տա սաղ ճէնահտան, վէ Պավիէրալրլար տախի սօղ ճէնահտան եէթիշիպ Ֆրանսըզլարրն իւզերինէ տիւշտիլէր։

Դրալ Կիյեօմ, վէ քէնտի ճէսիմ էրքրէսա հարպը, պիր թէքտէն մուհարէպէյի սէյր իթմէքտէ իտիլէր։

Ժէնէրալ տը Ֆայեինին, Նիզամընտա պիր մէյտան մուհարէպէսի վերմէյէ արգուսը պուլունմալրպ, քէնտի մագսէտի, եալնըզ ալթը միլ մէսաֆէտէ պուլրնան Մուզօնա տօղրու քէնտի բիճամթ հարէքէթինի թահթը էմնիյէթէ ալմագտան իպարէթ պուլունմագտա իտի։

Պօմն գասապարրնրն եօգարը ճիհէթինտէ գուրմուշ օլտուղը թօբլարը էյի իշ կէօրմէքտէ օլուպ, պունլար, բիյատէնին բիճամթրը մուհաֆգագ իտէպիլիրլէր իսէ տէ, ասրլ քէնտի գօրգուսու, Ալէմանլարը՝ Մէօզ ըմաղը ճիհէթինտէն տախի բիյատէնին օլունը քէսէճէքլէրի իհթիմալինտէ իտի։

Ֆրանսըզ բիյատէսի, Ալէմանլարը ալտաթմագ իչուն, Բրուսիա գօլ օրտուսը իւզերինէ սախթէ ֆագաթ չիտտէթլի պիր հիւճում իճրա էյլէտիրտէն, վէ Սագսոնիալրլարը իլէ Պավիէրալրլարը օ ճիհէթէ ճէլպ իտիպ ըմաղ ճիհէթինտէն անլէրի երրագլամագ թէճրիպէսինտէ պուլունարգտան սօնրա, հարպրն տէվամընը թօբճուլարա պրագրպ քէնտիլէրի սիվիշի գօյմայա պագտրլար։

Ալէմանլար, Ֆրանսըզլարրն պու չէտիտ հիւճումընտա չօգ թէլէֆաթ վերտիլէր իսէ տէ, սօնրատան քէնտիլէրի տախի Ֆրանսըզ բիյատէսինն արգասը սրբա եիւրիւշ իտիպ, Պօմնն գատապասրնը զապթ իթտիլէր։

Ֆունտան սօնրա բիյատէ աթէչի քէսիլիպ, Ալէման թօբլարը տա իլէրի սիւրիւտիլէր, վէ հէր նէ գատար Ֆրանսըզ թօբլարը իլէ Ալէման թօբլարը պէհնիտէ չէտիտ վէ ուզուն պիր տիւվէյօյա տէվամ իտիլտի իսէ տէ, Ֆրանսըզ բիյատէսի, քէնտի 150 բարէ թօբլարրնրն մուհարէպէյէ տէվամ էյլէմէյէրի վէ բիճամթլարրնը մուհաֆգագ իթմէյէրի սայէսինտէ, օրմանլար տէրունինտէ զայպ օլուպ կիթտիլէր։

Ժէնէրալ տը Ֆայեի, Պօմնտա եագասրնը գուրթարմըշ, ֆագաթ հէնուզ Մէօզ ըմաղրնը կէչիպ տէ Մագմահօնուն տիկէր ֆրգալարը իլէ պիրլէշէմէմիշ իտի։

Բիյատէնին արգասը սրբա, Ֆրանսըզ թօբլարը տախի եավաշ եավաշ սիվիչի գօյուուլար, վէ Ալէման բիյատէսի, թէքբարէն Ֆրանսըզլարը եագալամագ իւզրէ սիւրթթա իլէրի հարէքէթէ պաշլատրլար։

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՀԵՏԱԶՕՏՈՒԹԻՒՆ

ՆԱԽՆԵԱՑ ՌԱՄԿՕՐԷՆԻՆ ՎՐԱՑ

(Յետոյ Ն-ԽԷԴՐԷՆ ԳԷԼ-Ի)

3.

Տեսնենք արդ թէ ժողովրդեան կամ գաւառական բարբառոց հետքերը կը գտնուին ի գիրս հին մատենագրաց։

Անցողակի յիշատակած ենք թէ նաեւ ի Ե. դարու կար և պէտք էր գտնուիլ՝ նոյն իսկ մեր գրականութեան որորոցին շրջանակը՝ ժողովրդական բարբառ, որ ինչպէս դիտեցինք՝ չէր կրնար մեծ տարբերութիւն ունենալ գրաւորէն։ Արդ այս բարբառն՝ այնպէս ինչպէս կը գրածածէր ժողովուրդն՝ ոչ երբէք ի հրապարակ ելած է առանձին ինքնակաց գրութեամբ, կամ թէ մինչեւ առ մեզ հասած չէ այնպիսի գրութիւն։ Հապա թէ կարող ենք վերիվերոյ ըստ մասին գաղափար ունենալ ինչպիսի ըլլալուն՝ հին մատենագրաց մէջ ասա անդ տեսնուած ասացուածներէն, յորս յեցեալ՝ կրցանք համարձակ հաստատել թէ նոյն բարբառն չունէր մեծ տարբերութիւն բուն գրաւորէն ըստ կազմակերպութեան, ոչինչ օտարութիւն, ոչինչ հակառակ անոր կանոնաց, ոչինչ ասացուած՝ որ բոլորովին անսովոր համարուի գրաւորին մէջ։— Ընդհանք ըստ մասին։ Վասն զի այն եւս հաւանականութեան սահմանէն դուրս չէ, որ նոյն ժողովրդական բարբառոյն մէջ գտնուէին նաեւ այնպիսի ձեւք եւ բացատրութիւնք, զոր մատենագիրք ժամանակին պատշաճ չեն համարած մուծանել ի գրաւորն։

Զիարդ եւ իցէ, նոյն մատենագրաց մեզի հաղորդածին նայելով, այս զլխաւոր տարբերութիւնը կը գտնենք գրաւորին և ժողովրդականին մէջ՝ որ գրաւորին ոճն ընդհանրապէս բարձրագոյն, ծանրագոյն, կանոնաւորագոյն է։ Իսկ ժողովրդականին յատուկ է ընտանեկան սիրուն կերպ, բնական պարզութիւն, անսրժալուր փափկութիւն։ Եթէ ներեալ է նմանութեամբ խօսիլ, առաջինն ճարտար պարտիզպանի ձեռօք յարդարեալ արուեստական բուրաստան է, երկրորդն՝ բնութեամբ ինքնին ձեւացած ծաղկալից մարգագետին։

Ասոր համոզուելու համար բաւական է կարդալ Ե. դարու գրուածոց հնագոյններէն՝ զԳաւառաս Բուզանդացի, և նոյն դարուն յետնագոյններէն՝ զՂազար Փարպեցի, այն երկու մատենագիրներն՝ որոց աշխատութիւնց մէջ ամէնէն աւելի կը գտնուին նոյն ժողովրդական կամ ընտանեկան բարբառոյն հետքերը։ Մեր այս գրութեան համար ալ կարեւորութիւն ունին առնք (1). որովհետեւ թէ ըստ առանձին բառից և թէ ըստ դարձուածոց՝ մեծագոյն մասամբ անցած են նաեւ ի Ռամկօրէնն նախնեաց, այլ գաւառականաց պէս՝ միմնաչխարհի կամ Այրարատեան ժողովրդական բարբառն եւս մասնակցած ըլլալով անոր կազմութեան և ամէնէն վայելչագոյն մասը կացուցանելով։

Իսկ բուն ռամկօրէնի կամ ալ գաւառականաց հետքերը՝ քանի հետանանք Ե. դարէն նոյնչափ յաճախ կը գտնենք ի գիրս, որ է Է. դարէն սկսեալ՝ ուրեք ուրեք անոնց բառերն ու ասացուածները կը հանեն մեր առջեւ։ Այնպէս որ ռամկական գրութեանց իրօք սկսէլէն յառաջ, անոր յատուկ բառից, սրբազանց, ամփոփմանց, զեղչմանց և քերականական կազմակերպութեանց իսկ բաւական առատ ժողովածոյը կրնանք քաղել նահրնթաց ժամանակագրուածներէն։ Արդարեւ է. դարէն ետեւ ալ կան շատ մատենագիրք՝ որոց գրութիւնք ազատ են ռամկականութենէ։ բայց կը գտնուին նաեւ ոչ սակաւք՝ յորս խառնրն է նոյն ռամկական տարրն։ Վասն զի տեղն ու ժամանակն առանց աղդեցութեան չեն մընար ո՛ր և է հեղինակի ոճոյն վրայ, թէեւ ճարտար մատենագիր ըլլայ, և հմուտ և վարժ լեզուին՝ որով կը գրէ։ Ո՞չ ապաքէն ալլազգ կը գրէ այն՝ որոյ գաւառին և ժամանակին բարբառը բուն հնոց գր-

(1) Ասոնցմէ գլխաւորներն ի յաջորդս հետզհետէ յառաջ կը բերենք ըստ տեղւոյն։ Աւելի ընդարձակ եւ մանրամասն տեղեկութիւն ունենալ ցանկացողը, կրնայ գտնել բոլոր Ե. դարու՝ ինչպէս նաեւ յաջորդ դարուց մատենագիրներուն գործածած ժողովրդական եւ գաւառական ասացուածոց մեծ մասը՝ Քնն. Քերակ. մանաւանդ Նախաշաւղին մէջ՝ քերականական կարգաւ ամփոփուած։

---

(186)

ՄԷՃՆՈՒՆԷԼԷՐ ԹԱՊԻՊԻ

ՄԻՒԷԼԻՑԻ

ԳՍԱՎԻՒ ՏԸ ՄՕՆԹԷՐԼԷՆ

Ընէ։—Պիրինճէյէ պէնզէ՞ մի։

Բիթնէր։—Նօգթասը նօգթասընա։ . . .

Ընէ։—Բէճա իտէրիմ, չու բէրթէվսուզը ալընըզ վէ իքի պանգնօթը էյիճէ թէտգիգ իտինիզ։

Բիթնէր՝ Ընէնին թէքլիֆի մուճխլինճէ պանգնօթլարը էյիճէ թէտգիգ իթմէյէ պաշլայըզ, խիթամընա։

Ընէ։—Է ճանըմ, պիր ֆարգ պուլտընը՞զ մը։

Բիթնէր։—Հիչ պիր ֆարգ պուլմատրմ։ . . Թրպգը թրպգրսընա պիրպիրինէ պէնզէյօրլար։ . . .

Ընէ։—Էմի՞ն միսինիզ։

Բիթնէր։—Թէմամըյլա էմինիմ։ . .

Ընէ։—Եանըլյօրսընը՞զ, սէվիւլիւ տօսթըմ։ . . պու իքի պանգնօթլարրն պիրի գալա տը։ . . .

Բիթնէր։—Ամմա եարընն հա՛, լաթիֆէ՞ մի սէօյլէյօրսընը՞զ։ . . .

Ընէ։—Վալլահի տէյիլ, չագա սէօյլէմէյօրմ։ . . Թէքրար թէտգիգ իտինիզ։ . . էյիճէ պագընը՞զ։ . . .

Բիթնէր՝ պու տէֆա իքի տագիգէ գատար թէտգիգ իթտիքտէն սօնղրա։— Քեաղրտ պիր տիր։ . . Թրպգրսը։ . . աչրգ եէրլէրին չէֆֆաֆլըը այնը։ . . բէսիմի աչրգ վէ թէսիզ։ . . Հա՛, տուրընը՞զ, տուրընը՞զ։ . . .

Ընէ։—Նէհայէթ պիր նիչանէ պուլտընը՞զ մը։

Բիթնէր։—Նօգթասը նօգթասընա։ . . .

Ընէ։—Ամա իտէրիմ, չու բէրթէվսուզը ալընըզ վէ իքի պանգնօթը էյիճէ թէտգիգ իտինիզ։

Բիթնէր՝ Ընէնին թէքլիֆի մուճխլինճէ պանգնօթլարը էյիճէ թէտգիգ իթմէյէ պաշլայըզ, խիթամընա։

Ընէ։—Է ճանըմ, պիր ֆարգ պուլտընը՞զ մը։

Բիթնէր։—Հիչ պիր ֆարգ պուլմատրմ։ . . Թրպգը թրպգրսընա պիրպիրինէ պէնզէյօրլար։ . . .

Ընէ։—Էմի՞ն միսինիզ։

Բիթնէր։—Թէմամըյլա էմինիմ։ . .

Ընէ։—Եանըլյօրսընը՞զ, սէվիւլիւ տօսթըմ։ . . պու իքի պանգնօթլարրն պիրի գալա տը։ . . .

Բիթնէր։—Ամմա եարընն հա՛, լաթիֆէ՞ մի սէօյլէյօրսընը՞զ։ . . .

Ընէ։—Վալլահի տէյիլ, չագա սէօյլէմէյօրմ։ . . Թէքրար թէտգիգ իտինիզ։ . . էյիճէ պագընը՞զ։ . . .

Բիթնէր՝ պու տէֆա իքի տագիգէ գատար թէտգիգ իթտիքտէն սօնղրա։— Քեաղրտ պիր տիր։ . . Թրպգրսը։ . . աչրգ եէրլէրին չէֆֆաֆլըը այնը։ . . բէսիմի աչրգ վէ թէսիզ։ . . Հա՛, տուրընը՞զ, տուրընը՞զ։ . . .

Ընէ։—Նէհայէթ պիր նիչանէ պուլտընը՞զ մը։

Բիթնէր։—Էվվէթ։ . . էօյլէ մէմուլ իտէրիմ։ . .

Ընէ։—Նէ՞ նիչանէ պուլտընը՞զ։

Բիթնէր։—Շու Մէրքիւր իլահը պաշընը՞ն բէսիմի՞ էրպապը սէնասթը տէտիկի կիսալի հաֆիֆի վէ կէվզէք տիր։ . . Իշթէ չու պանգնօթ գալալ տը։ . . .

Ընէ՝ պիր քիար իլէ կիւլիւմսէյէրէք։—Պուլամատընը՞զ, ագիզիմ, պու պանգնօթ Ֆրանսա Պանգասընան մաքինասընտան չընգմա տը՞ր, վէ տիկէրի պէնիմ էսէրիմ տիր։ . . .

Բիթնէր։—Էօյլէ օլտրը՞զ հալտէ չօգ կիւզէլ օլմուշ։ . . .

Ընէ։—Տէյի՞լ մի։ . . Պունրն կիպի եիւզ պին Ֆրանգլըզըմ վար տը՞ր։ . . .

Բիթնէր։—Իսթէտիկինիզ վագթ եիւզ միլէօնլըզընը՞զ պիլէ օլաճագ տը՞ր։ . . . հատտըզ հիսապսըզ պիր սէրվէթ տիր պու։ . . .

Ընէ։—Իշթէ պու սէրվէթի կէլինիզ սիզինլէ բայլաչալըմ։ . . .

Բիթնէր՝ չիւպհէ իտէրէքտէն Ընէնին եիւզիւնէ պագըպ։—Հէրսինի քէնտինէզ սագլայապիլտիկինիզ հալտէ նի՞չիւն պէնիմէ բայլաչմագ իսթէյօրսընը՞զ։ . . Պու թավրընը՞զ թապիի պիր էյ տէյիլ տիր։ . . Սէխավէթինիզտէն չիւպհէ իտիյօրըմ։

Ընէ։—Անլայօրմ նէ տիմէք իսթէյօրսընը՞զ։ . . . լաքին միւսթէրիհ օլընը՞զ։ . . Սէխավէթիմ վագրա իսթէքլէ տէյիլ տիր ամմա, պէն զէնկին օլարագ սիզի տէ զէնկին իթմէյէ մէճպուրը՞մ, զիրա սիզ օլմագսըզը՞ն պիր շէյ եարամամ։ . . .

Բիթնէր։—Նասը՞լ։

Ընէ։—Պիր գաչ հաֆթա մուգատտէմ թալէպիմ մուճիպինճէ թէրթիպ իթտիկինիզ պիր էճգայը պանա թէսլիմ իթտիկինիզտէ, ճէսիմ պիր շէյ թէճրիպէ իտէճէկիմի սիզէ պէյան իթտիմ։

Բիթնէր։—Եօյլէ պիր շէյ խսթրը՞մա կէլիյօր։ . . .

Ընէ։—Շիմտի արատրը՞զ պուլտը՞մ։ լաքին օ վէրտիկինիզ էճգատան պիր տամլա պիլէ գալմամը՞զ օլտրը՞զընտան, իլի թաթիլ իտուպ պանգնօթ եարմայօրը՞մ։ վէ մատամ քի պէն քիմեակիր տէյիլիմ, սիզ պանա բէք լազընմընը՞զ։ . . Անլատընը՞զ մը։ . . .

Բիթնէր։—Թէմամըյլա անլատրմ։ . . .

Ընէ՝ պիր սէվինճէ։—Օ հալտէ եարընն սապակ ճինէվրայա ագիմէթ իտէճէյիմ։ . . Բասաբօրթընը՞զը չիմտի տօլտուրայը՞մ։ . . Նէ՞րէյէ կիթմէք իսթէյրսինիզ։

Բիթնէր։—Սօրմագ լազը՞մ մը, ճինէվրայա։ . . .

Պունը տէյէրէք մէճնունէպէր թապպի իլէ գալալաղան՝ պիրպիրինին էլինի սրգ-տրլար։

Նէնի չիրքէթ պէօյլէճէ իմգալանմը՞զ իտի։ . . .

Բիթնէր։—Էվվէթ։ . . էօյլէ մէմուլ իտէրիմ։ . .

Ընէ։—Նէ՞ նիչանէ պուլտընը՞զ։

Բիթնէր։—Շու Մէրքիւր իլահը պաշընը՞ն բէսիմի՞ էրպապը սէնասթը տէտիկի կիսալի հաֆիֆի վէ կէվզէք տիր։ . . Իշթէ չու պանգնօթ գալալ տը՞ր։ . . .

Ընէ՝ պիր քիար իլէ կիւլիւմսէյէրէք։—Պուլամատընը՞զ, ագիզիմ, պու պանգնօթ Ֆրանսա Պանգասընան մաքինասընտան չընգմա տը՞ր, վէ տիկէրի պէնիմ էսէրիմ տիր։ . . .

Բիթնէր։—Էօյլէ օլտրը՞զ հալտէ չօգ կիւզէլ օլմուշ։ . . .

Ընէ։—Տէյի՞լ մի։ . . Պունրն կիպի եիւզ պին Ֆրանգլըզըմ վար տը՞ր։ . . .

Բիթնէր։—Իսթէտիկինիզ վագթ եիւզ միլէօնլըզընը՞զ պիլէ օլաճագ տը՞ր։ . . . հատտըզ հիսապսըզ պիր սէրվէթ տիր պու։ . . .

Ընէ։—Իշթէ պու սէրվէթի կէլինիզ սիզինլէ բայլաչալըմ։ . . .

Բիթնէր՝ չիւպհէ իտէրէքտէն Ընէնին եիւզիւնէ պագըպ։—Հէրսինի քէնտինէզ սագլայապիլտիկինիզ հալտէ նի՞չիւն պէնիմէ բայլաչմագ իսթէյօրսընը՞զ։ . . Պու թավրընը՞զ թապիի պիր էյ տէյիլ տիր։ . . Սէխավէթինիզտէն չիւպհէ իտիյօրըմ։

Ընէ։—Անլայօրմ նէ տիմէք իսթէյօրսընը՞զ։ . . . լաքին միւսթէրիհ օլընը՞զ։ . . Սէխավէթիմ վագրա իսթէքլէ տէյիլ տիր ամմա, պէն զէնկին օլարագ սիզի տէ զէնկին իթմէյէ մէճպուրը՞մ, զիրա սիզ օլմագսըզը՞ն պիր շէյ եարամամ։ . . .

Բիթնէր։—Նասը՞լ։

Ընէ։—Պիր գաչ հաֆթա մուգատտէմ թալէպիմ մուճիպինճէ թէրթիպ իթտիկինիզ պիր էճգայը պանա թէսլիմ իթտիկինիզտէ, ճէսիմ պիր շէյ թէճրիպէ իտէճէկիմի սիզէ պէյան իթտիմ։

Բիթնէր։—Եօյլէ պիր շէյ խսթրը՞մա կէլիյօր։ . . .

Ընէ։—Շիմտի արատրը՞զ պուլտը՞մ։ լաքին օ վէրտիկինիզ էճգատան պիր տամլա պիլէ գալմամը՞զ օլտրը՞զընտան, իլի թաթիլ իտուպ պանգնօթ եարմայօրը՞մ։ վէ մատամ քի պէն քիմեակիր տէյիլիմ, սիզ պանա բէք լազընմընը՞զ։ . . Անլատընը՞զ մը։ . . .

Բիթնէր։—Թէմամըյլա անլատրմ։ . . .

Ընէ՝ պիր սէվինճէ։—Օ հալտէ եարընն սապակ ճինէվրայա ագիմէթ իտէճէյիմ։ . . Բասաբօրթընը՞զը չիմտի տօլտուրայը՞մ։ . . Նէ՞րէյէ կիթմէք իսթէյրսինիզ։

Բիթնէր։—Սօրմագ լազը՞մ մը, ճինէվրայա։ . . .

Պունը տէյէրէք մէճնունէպէր թապպի իլէ գալալաղան՝ պիրպիրինին էլինի սրգ-տրլար։

Նէնի չիրքէթ պէօյլէճէ իմգալանմը՞զ իտի։ . . .

37

Ընէ Ժանսըլէն՝ իտ ու էշքեալսը՞զ վէ Զուիցցէրիա հիւքիւմէթինէ մախսուս պիր բասաբօրթ ալսը՞զ իտուպ, պիր գալէմի միւրէքքէպէպ սպթըրարագ տօգթօրա չու վէճճէ էյրատը սիւվալ իթտի։

—Նէ՞ իսմ թաչըյամագսընը՞զ։

—«Էրման Քէօճէր» իսմինի թաչըյամաղըմ։ պու ատամ պէնիմ ամուճազատէ-էրիմտէն պիրի օլուպ, պէն օնա չօգ պէնզէրիմ։

Ընէ մէգքիւր իսմի եաղտրգտան սօնղրա, թամ պիր բասաբօրթ մէմուրը կիպի սիւվալէրինէ տէվամ իտէրէք։

—Գա՞չ եաշընտասընը՞զ։

Բիթնէր։—Գրրգ իւչ եաշընտա։

Ընէ։—Քէնտիկի իսթէյարլատը՞զ օրսընը՞զ։

Բիթնէր։—Զարար եօգ։ . . քէնտիմի ամուճազատէ էրման եաշընտա կէօսթէրիյօրըմ։ . . Պու սուրէթլէ՞,—տէտի կիւլէրէք,—պէլքի քէնտի քէնտիմի տէ ալտաթըպ, քէնտիմի ամուճազատէմի զանն իտէճէյիմ։ . . .

Ընէ։—Նէ՞րէտէ տօղմուշսընը՞զ։

Բիթնէր։—Լիւքսէնպուրկտա։ . . Լիւքսէնպուրկ կրանտուգալըզընտա։ . . .

Ընէ։—Բէք ալէա։ . . Շիմտի էշքեալ գալտը, լաքին պունը սիզէ սօրմայա լիւպումըմ եօգ տը՞ր։ . . Գրյաֆէթինիզտէ պիր շէյ թէպտիլ իտէճէ՞ք միսինիզ։

Բիթնէր։—Պըյրգ վէ սագալըմը թրաշ իտէճէյիմ, հէրքի պու գատար։

Ընէ։—Ալէա, ալէա։

Ընէ՝ բասաբօրթըն էշքեալ խանէսինի տօլտուրտը, թարիխը թէէսխինի խարիճէյէ նէզարէթինին թարիխը թաստիգի իլէ Զուիցցէրիա սէֆարէթխանէսինին թարիխինէ ույտուրտը, եաղտը՞ը գուրութտը վէ քեաղտը՞ը տօգթօրա վերէրէք տէտի։

—Տօգթօր, չուրայա «Էրման Քէօճէր» իսկասընը գօյընը՞զ, էմնիյէթը թամմէ իլէ եօճուրզ իտէպիլէճէքսինիզ։ . . Զուիցցէրիա ժանտարմալարը սիզէ հիչ իլիշմէյճէքլէր տիր։ . . .

(Յետոյ)

բաւոր լեզուին աւելի մեծաւոր է, և այլազգ այն՝ որոյ տեղւոյն և ժամանակին բարբառը նոյն գրաւոր լեզուէն չատ հեռացած է. Արդ միթէ դարուց հեղինակներէն ոմանք, եթէ նաեւ չէին տեղեաւ հեռի գրականութեան կենդրոնէն, այնպիսի ժողովրդոց մէջ կ'ապրէին, որոց բարբառը տարբեր էր հին ժամանակց բարբառէն, և ինքեանք իսկ այն հին ժամանակց բարբառէն տարբեր բարբառով կը վարուէին իրենց ընտանեկան յարաբերութեանց մէջ. Ամեն մարդ ինքնին կը տեսնէ՝ որ այսպիսի պարագայից մէջ չատ դժուար էր որ իրենց գրութիւնն եւս չատ կամ քիչ չկրէր նոյն բարառոյն ազդեցութիւնը.

Գրաւորին մէջ ռամկականութեան կամ գաւառական բարբառոյ խառնուրդ գտնուելուն առաջին մտադրութեան արժանի օրինակ է Ի. դարուն բաւական ծանօթ հեղինակն՝ Յովհան Մամիկոնեան, որուն հետեւեալ քանի մի դարուց մէջ՝ ոչ ոք կրցած է կիսով չափ մերձենալ՝ թող թէ հաւասարիլ. Հարիւր հինգ դար յետոյ եղած է Մատթէոս Ուռհայեցի, որ բուն ռամկական գրութեանց սկսելէն քիչ յառաջ գրելով, Զմամիկոնեանն իսկ անցուցած է. Այսպիսի է այս երկու մատենագրաց լեզուն, որ ոմանք չեն վարանիր ռամկական կամ աշխարհիկ ուխտուած լեզու կոչել (2).

(Տեղւոյն)
Հ. Ղ. Ե.

ՄԷԲԵԱԹԻՊ

ԻԶՄԻՐ

Իզմիրէն տեղեկի զմիրնոյ մամուլաամբոյ կէսնտէրիէն ապրիլ 9 թարիխի պիր մէքթուպ տրը.

Մեծ. Խմբագիր Ձերէ՝ Շ՝ էյէ,

Ցորմէ հետէ Մուրատեանց Սրբազան հրաժեշտ տուաւ քաղաքիս առաջնորդական պաշտօնէն, ազգային գործերն՝ հակառակ ոմանց ակնկալութեան՝ ըստ առաջնոյն կընթանան բաւուոք վիճակի մէջ. Ազգ. վարչութեան մէն մի ճիւղն գովելի ջանասիրութեամբ եւ խղճի մտօք կը կատարէ իր ազգասիրական պարտքն եւ լրիկ մէրիկ կը չարունակէ իր պաշտօնն. Բազաքիս ներկայ կրթական, տնտեսական, կրօնական եւ յարաբերական գործոց սոյն գոհացուցիչ եւ նախանձելի վիճակն փայլուն ապացոյց մ'է թէ հրաժարեալ Ս. Առաջնորդէն որչափ խնամութեամբ եւ հեռատեսութեամբ հաստատուն հիմանց վրայ կանգնած է ազգային վարչութեան չէնքն, այնպէս որ Զմիւռնոյ ազգայինք կարող կը լինին նաեւ առանց Առաջնորդի ամենայն կանոնաւորութեամբ վարել իրենց ազգային գործերն. Այս պարագայ անգամ մը եւս կը հաստատէ Զմիւռնոյ իր ազգային գործոց բաւուոք վարչութեամբ կեդրոնին եւ գաւառաց նախանձելի եւ հեռուելի օրինակ լինելու հանգամանքն եւ այն ի բացակայութեան Առաջնորդի.

Ի հարիւ դաս մը ուխտեալ յուռետեսներ եւ պաշտօնախնդիրներ, որք ազգային պաշտօններն կը նկատեն իբր շահադիտութեան ասպարէզ եւ պղտոր ջուր կ'որոնեն ձուկ որսալու համար, խեթիւ կը նային իրաց ներկայ գոհացուցիչ վիճակին վրայ. Նոքա Ս. Առաջնորդի հրաժարմամբ կը յուսային տեսնել ազգային գործոց խառնակութիւն, ժողովրդային խռովութիւն, վարչութեան անկում, ժողովներու լուծում, պաշտօնէից հրաժարում, եւ տակաւին չատ ու չատ բաներ. այլ սակայն ամեն ինչ իր վիճակին մէջ մնաց. իրենց բոլոր յոյսերն յօդս ցնդեցան եւ ամենադառն յուսախաբութիւն կրեցին. Անշուշտ մեզ չվերաբերիր մխիթարել այդ յուսավրէպ հակառակորդներն, մանաւանդ թէ կարի գոհ ենք իրենց յուսախաբութենէն, երբ նոքա արդէն ինքնին գտած կը կարծեն իրենց մխիթարութիւնն՝ դիմելով լրագրական հրատարակութեան եւ դիտմամբ յոռի գոյներով ներկայացնելով տեղական ազգային գործոց վիճակն.

Եւ արդարեւ լրագրական հրատարակութիւնն յարմարագոյն միջոց մը եղած է հակառակորդաց ձեռք՝ խարելու համար հասարակութիւնն, խեղաթիւրելու համար իրողութիւններն եւ սքողելու համար ճշմարտութիւնն ստութեան քողով. Սոյն անագնիւ նպատակին հասնելու համար քիչ չ'օգտեցան ազգային առաջնակարգ թերթ մը լինելու յատկութիւն ունեցող Աբէ-Եէլի պատրաստականութենէն, որ իր ծագումէն ի վեր գոգդեհ ուխտած է հաչտ աչօք չնայիլ Զմիւռնոյ ազգային գործոց, եւ ակնդէտ կ'սպասէ գրկաբաց իր էջերուն մէջ ընդունելու համար գոնէ յերիւրեալ անհրապատ լուրեր, երբ կը պակսին յուսացեալ իրական անհրապատ լուրեր. Զարմանալի է որ մինչդեռ արդէն ներքնապէս Աբէ-Եէլ եւ իր Զմիւռնոյ հաւախոհք հոմաձայնած են հասարակութիւնն խաբելու՝ տեղւոյս ազգային գործոց նկատմամբ, առանձինն կը ջանան նաեւ վրայ խաբել, եւ յօժարակամ կը խաբուին. Այսպէս, Աբէ-Եէլի թղթակիցն քաջ հմտզուած լինելով թէ իր գրածներն զէրօի չափ կարեւորութիւն չունին յաչս ողջամիտ հասարակութեան եւ նոյն իսկ ինքն իր վրայ անվստահ՝ նախ արձակ (իմա՝ աղատատ) ոճով իր հնարած սուտերն կը հրատարակէ երկու հանրածանօթ թերթերու մէջ. ապա՝ իբր խայծ՝ ինչ ինչ անկարեւոր լուրեր Աբէ-Եէլի առջեւ նետելէ յետոյ՝ փոքր ինչ մաքուր ոճով մի եւնոյն սուտերն՝ գաւառաս վերաբերեալ քանի մը անպէտ լուրերով համեմեալ՝ կը հրատարակէ նոյն թերթին մէջ, եւ այս կերպով կը կարծէ թէ մի եւ նոյն սուտն երեք թերթերու մէջ տարբեր ոճով կրկնելով՝ կարեւորութիւն կ'ստանայ կամ ճշմարտութեան կը փոխուի. Երբ այս օրինակ խաբէական հնարներու կը դիմի, ակներեւ է թէ ինչ տեսակ շարժառիթներ եւ անանձնական նպատակներ գրգիռ կը տան՝ հասարակութիւնն խաբելու. Բայց ի՞նչ հարկ խաբէական միջոցներու դիմել, երբ Աբէ-Եէլի ուղղակի ալ այդ է. Նա յօժարակամ եւ ուրախութեամբ կը հրատարակէ ամեն տեսակ սուտեր՝ առանց քննելու, բաւական է որ Իզմիրէն գան անոնք.

Իբր ապացոյց Աբէ-Եէլի այս ընթացքին, բաւական կը համարենք յիշել երկու դէպք. վերջերս թղթակիցն կը գրէր թէ Պոլսեցի երեւելի ազգային մը տեղւոյս ազգային վարժարաններն այցելելով՝ անգոհացուցիչ գտած է նոցա վիճակն. այս սուտն կը հերքուի Ուսումն. Խորհրդոյ կողմէ, յայտնելով թէ յիշեալ նշանաւոր ազգայինն անձամբ ներկայացնելով Ուսումն. Խորհրդոյ Մեծ. Ատենապետին՝ յայտարարած է թէ ինք ոչ ումեք եւ ոչ ուրեք դժգոհութիւն յայտնած է վարժարանաց վիճակին նկատմամբ. Աբէ-Եէլ, անշուշտ դժկամակութեամբ, կը հրատարակէ այս ըմբերանիչ հերքմնագիրն, բայց ընդհանուկ կը հրատարակէ նաեւ իւր թղթակցին մի նորագոյն սուտն որով կը ջանայ համոզել թէ հերքմնագիրն կարեւորութիւն չունի. Թղթակիցն Ուսումն. խորհրդոյ կողմէ հրատարակեալ հերքմնագիրն պարտէր սապէս հերքել. Ուսումն. խորհուրդն սուտ կը խօսի, մենք կրնանք հաստատել թէ Մեծ. Մկրտիչ էֆ. Եսայեան այս ինչ եւ այն ինչ անձանց առջեւ եւ այն ինչ տեղ յայտնած է իր դժգոհութիւնն վարժարանաց մասին. Երբ այսպէս խօսելու համարձակութիւնը կը պակսի, այլ եւս ստութիւնն ակներեւ է, հոգ չէ թէ Աբէ-Եէլ արձագանք լինի այդ ստութեան. Զարմանալի է որ թղթակիցն այս սուտն հրատարակելէ մի քանի օր յետոյ ուրիշ թերթի մը մէջ ամենայն միամտութեամբ գուշակած է որ իւր յերիւրած սուտն պիտի հերքուի, այնքան վստահ է իւր ստութեան վրայ.

Այս կարգի սուտերէն է նաեւ Արժ. Շահպազեանի մասին արուած լուրն, իբր թէ ընդ հսկողութեամբ եկած է. մինչդեռ Աբէ-Եէլ քաջ գիտէ այդպէս չը լինելն, բայց կը հրատարակէ որպէս զի խաբէ գաւառացիներն.

Մենք կը կարծէինք թէ Ս. Առաջնորդի հրաժարմամբ Աբէ-Եէլի կիրքը յագուրդ կը գտնէ, բայց չատ սխալած ենք. նա կարծես ուխտած է ընդ միշտ թշնամի մնալ Զմիւռնիոյ եւ ազգը խաբել. Ցաւալի է որ Աբէ-Եէլի այս ընթացքն չեղծանար միայն Զմիւռնիոյ վրայ, այլ ազգային ամեն խնդրոց մասին մի եւ նոյն որոշ գծին եւ ուղղութեան կը հետեւի. հանրային ցաւալի իրողութիւններն կա՛մ կ'այլափոխէ եւ կամ չհրատարակեր, եւ ընդհակառակն ոչինչ լուրերու եւ տեղեկութիւններու չափազանց կարեւորութիւն կը տայ. Աբէ-Եէլի այս ձախող քաղաքականութիւնն սկզբանէ ի վեր մեծ վնաս պատճառած է բոլոր ազգին եւ դեռ եւս պիտի պատճառէ՝ եթէ չարունակէ նոյն ազգավնաս ուղղութիւնն.

...

ԹԱՀԻՐԻԱԹ

ՈՒՄՈՒՄԻՑ

Ղբյապէն մահքիմալէյհին իթիրազ իսթիտասը՝ դաշ կիւն զարքնտա գապուլ օլունմադ լազմ կէլէճէկլիւկ տաիր սէրահաթ կէօրիւլմէտիկի ճիհէթլէ, ուսուլը մուհաքէմաթը հուգուդիյէ գանունը մուվագգաթրնրն 153ինճի մատտէսինէ թէվֆիգը մուամլէ իտիլմէքտէ իսէ տէ, պու գանունրն մէհաքիմը չէրիյէ չումուլի օլամայաճաղընտան պահալա, իսթիզանը քէ յֆիյէթի միթէզամին Գարասի վիլայէթի նիյապէթը չէրիյէսինտէն մէպուս թահրիրաթ՝ մէճլիսը թէպդիգաթը չէրիյէտէ գրաաթ օլրնարագ, իլամաթը չէրիյէնին թէմեղի վէ իսթինաֆը հագգընտաքի թաալիմաթը Սէնիյէնին պիրինճի վէ իքինճի մատաէլրինտէ հիւքմը ղբյապի իլամիարընն միւսթէնա օլորընտա տաիր սէրահաթ եօգ իսէ տէ, Մէճէլլէնին 1836ընճը մատտէսի մուճիպինճէ, հիւքմը ղբյապի մահքիմալէյհէ անճագ վէճահէն մուհաքէմէյէ սէլահիյէթ վէրմէքլէ թէխասուս իմմիշ, վէ ղբյապէն մահքիմալէյհէ վէճահէն մուհաքէմէտէն էվվէլ իթիրազ իմմէք իչին 3 այ վէ պատէհու վէճահէն մուհաքէմէ իւզերինէ տէ օլմզտաար թէմեղի միւտտեթի իթասը թէէխխիւրաթը մուճիպ, վէ իպթիտաի էմրտէ մուհաքէմէյէ սէճպուր օլան միւտտահի ալէյհին մուհաքէմէտէն վուգու պուլան տավէթ իճապէթ իթմէմէյէրինէ սէպէպ օլորը պիթթէճրիւպէ սապիթ օլմուշ խուսկինտէն, քիւթիւպը ֆրդիրիյէտէ (իրաւագիտութիւն) մուհարբը օլորը վէճճէլ, ղբյապէն մահքիմալէյհէ սուրէթը իլամ պատեթթէպլը պիր միւտտեթը գալիլ զարֆընտա քէնտիսի վէ եա վէքիլը չէրիսի մահքէմէտէ հաղրը օլարագ պիրմիւվաճէհէ մուամլէ օլընմագ վէ սօնրա թէմեղի վէ իսթինաֆ մուամլէսի իճրա իտիլմէք մուվաֆքդը մասլահաթ օլաճաղը թէզէքքիւր վէ միւթալաա օլունմասը իւզերինէ, քէյֆիյէթ Մէճէլլէ ճեմիյէթինէ լեսէլէվալէ, Մէճէլլէի ահքամը ասլիյէնին 1836ընճը մատտէսինտէ «ղբյապէն ալէյհինէ հիւքմ օլընան քիսսէ մահքէմէտէ հաղրը օլուգ տա միւտտահինն տավասընը տէ ֆէ սալիհ պիր տավայա թէչէպպիւս իտէր իսէ, իսթիմա, վէ իյճապը վէճճէլէ ֆասլ օլունուր տավայը տէֆէ թէչէպպիւս իմմէտիկի վէ եա իտուպ տէ տէֆէ սալիհ օլմասընը թագտիրտէ, հիւքմը վագը՝ ինֆաղ օլունընը» տէյու մուհարբէր օլտուղընտան, ղբյապէն մահքիմալէյհին հիւքմը ղբյապի ալէյհինէ թանզիմ իմտիկի իթիրազ իսթիտասը՝ էվվէլ էմրտէ իլամ իթա իտէն մահքէմէյէ հէվալէ իսիլէրէք, մատտէի մէգքիւրէ մուճիպլինճէ իյֆաի մուամլէ օլունմատըդճա, ղբյապէն ալէյհինէ վէրիլէն իլամ թէմեղի վէ իսթինաֆա հէվալէ օլունմամասընը ինֆատէ գրընմասընը պէյանըյլա, օլ վէճճէլէ իճրաի մուամլէ օլունմասը լիւզումի՝ մագամը սաիի Շէյխիսլամիտէն լազմ կէլէնլէրէ էմր ու իշար պույրըլմըշ տրը.

ԹԷՎՖԻՀԱԹ

Տախիլիյէ նէզարէթը ճէլիլէսի միւսթէշրարը՝ Մապէյնր հիւմայունը ճէնապը Միւլիւքանէ քեաթիպլէրինտէն Բատման պէյէ,

Իզմիր էշրաֆընտան Եահեա Հայաթի բաշա հազրէթլէրինին գալն պիրատէրի Թէվֆիգ պէյէ բիւթպէի սանիյէ սընրքը սանիսի թէվճիհ պույրուլմիշ տրը.

* *

Զէլէպի էֆէնտի հազրէթլէրինէ Ալինճի բիւթպէտէն Մէճիտի,

Գարասի միթէսարրքը Պէհճէթ բաշա հազրէթլէրինէ Շնճի բիւթպէտէն Մէճիտի,

Պէշինճի (Շամ) օրտուի Վիմայուն էրքեանը հարպկիյէ միբիլիվալարընտան Բէֆիթ բաշայա Շնճի բիւթպէտէն Մէճիտի,

Լէվազիմաթը Ուսմանիյէ տաիրէսի Ալինճի շիւպէսի միւտիրի միրալայ Սաիտ պէյէ Յինճի բիւթպէտէն Մէճիտի,

Ալասոնիա Եունան գոնսոլոսը Մ. Բարատօրուլոյա Յինճի բիւթպէտէն Օսմանի,

Սօուգ Զէյմէ բիւշտիկի ասքէրիյէսի բիյազիյէ մուալլիմի գօլ աղաաը Մէտուտ էֆ. յէ Կինճի բիւթպէտէն Օսմանի,

Իզմիր էշրաֆընտան Եահեա Հայաթի բաշա հազրէթլէրինին հարեմի հանրմա թէպտիրէն Շինճի վէ քէրիմէսի հանրմա Յինճի բիւթպէտէնէ Նէֆճաղաթ նիշանարը իհսան պույրուլմըշ տրը.

ՍԻԽԹԷՖԷՐԻԳԱ

ՍԷԼԱՆԻԿԻ ՐՈՒՍԱՐ

Բէթէրսպուրկտա նէշր օլընան Նէ-Ռի կազէթասը՝ Սէլանիք Ռուս գոնսոլոսընն՝ Ռուս եօլճիարը թարֆընտան իրաէ օլընան բասաբօրթլարընն Էվէ իսիլմէսի խուսուսընտա պէօյուք թէսհիլաթ կէօսթէրիլմէսինէ տաիր հիւքիւմէթը մէթպուէսինտէն բուխսաթ իսթիհսալ իթտիկինտէն պէրու Սէլանիք վիլայէթինէ Ռուսիա էմթասը իտիլաֆընրն բէք զիյատէ թէզահիւտ իթտիկինի պէյան իսիյօր.

Սէլանիք վիլայէթինէ Ռուսիա էմթասի թիւճճարիյէսի իտիլաֆընա գարշը պիր տէյէճէյմիկ եօգ տրը. Հալպպուքի Պապը Ալի՝ Ռուս գոնսոլոսընն՝ բասաբօրթլարընն Էվէ իսիլմէսի խուսուսընտա իպրաղ իթտիկի «թէսհիլաթը ազիմէնին» տիկէր Ռուս վէ կէօյա Ռուս «էմթասա»սընն Սէլանիք վիլայէթինէ իտիլաֆընճէ տէ սուհուլէթի մուճիպ օլուգ օլմայաճաղը մէսէլէսինի շիւպհէսիզ թահրը թէտգիգէ ալաճագ տրը. զիրա մէգքիւր «էմթասա»նրն գաչագ սուրէթի իլէ Սէլանիք վիլայէթինէ իտիլալի՝ մէմլէքէթին ասալիշ ու էմնիյէթի գազիյէսինճէ նէթայիճը մուզիրէրէյի մուճիպ օլապիլիր.

Աթիտէքի շայանը տրգդաթ ֆրդրա՝ Մ. Ռ. Ռ. կազէթասընտա օգունմըշ տրը.

«Կէչէն մարտրն 15ինճի կիւնիւ Քիլիսուրլը Զասիլ Եանգօնրն 6 վէ Սթէրեօ Նիգօլանրն 7 եաշլարընտա պուլընան գէզլարը Բարաքէվի վէ Մարեօլա՝ պապա Նիգօլանընրն խանէսինէ կիտէրէք օրթատա պուլընան տիւզկիւն սուլունտան իչտիքլէրի ճիհէթլէ, Բարաքէվի՝ պիր սաաթ սօնրա զէհիրինն թէէսիրինտէն վէֆաթ իմտիկի, վէ Մարեօլա իմմիսիզ պիր սուրէթտէ խասթալանտրը մահալինտէն պիտրիրիմիշ տրը.

«Գատընլարրն թէզեինը ճէմալ իչիւն իսթիմալ իթտիքլէրի տիւզկիւն վէ բուտրալարրն՝ ֆէնրը քիմիաճա «համիզը սանիի զիպագ» վէ պէնէլ ալամմ «ադսիլիւմէն» թապիր օլընան զայէթ թէէսիրլի զէհրտէն իմալ օլընտրը, վէ պու զէհրի գուլանան գատընլարրն հիւսնիւ ճէմալէ մուվֆֆիգ ալէթլէրի չէօյլէ տուրսուն, պիր ազ միւտտէթ զարֆընտա թապիի լէթաֆէթլէրինի զայպ իտէրէք եիւզերինին տէրիսի պօզուլտրը վէ վագթսըզ տիչլերի չիւրիւյիւպ տէօքիւլտիկիւ կիպի, սինիրլերէտէ թէէսիր իտէրէք պիր թագմ մարազլարը մուճիպ օլորը՝ էմսալը քէսիրէսիյէ մերթէպէի սուպութէ վասլ օլմուշ տրը.

«Կէրէք քէնտի եիւզերինին լէթաֆէթը թապիկիէսինի զայպ իթմէմէք վէ կէրէք եօգսրընտա պէյան օլընան ֆաճիալարա վէ էմրազա մէյտան վերիլմէմէք իւզրէ շու դ-ը-ղ-ռ թապիր օլընան միւտիկ զէհիրին թէրքը իսթիմալինի՝ քէնտինի պիլէն գատընլարա թավսիյէ իտէրիզ.»

Բօրթուգալ մէմալիքինին բայիթախթը օլան Լիզպոն չէհրինտէն կէլէն սոն խապէրլերէ կէօրէ, Բօրթուգալ գրալը Ցօմ Լուիին տիլի՝ տէհզիթլի պիր սուրէթտէ չիրիրէն չէ (գանսէր) խասթալընընա միւպթէլա օլուգ, գրալը միչարէլէյհին ահվալը սրհիիսէսինճէ բէք զիյատէ էնտիչէ խտիմէքտէ իմիշ.

Մանասթը, Բիւրղերին վէ Կէօրիճէ թիճարէթ մահքէմէլերինին լաղվը իլէ վէզաիֆինին հուգուգ մահքէմէլերինէ հէվալէսի խուսուսընա պու քէրրէ իրատէի Սէնիյէ սուտուր իտէրէք, թիճարէթ մուամէլաթընրն պէրմուճիպը իրատէի Սէնիյէ հուգուգ մահքէմէլերինէ տէվրի իթտիրիմէսի հագդընտա Ատլիյէ նէզարէթինտէն մահալլէրինէ էմր վերիլմիշ տիր.

Պէյօղլու միթասարրքը Արիֆ պէյ էֆ. հազրէթլէրինին 13-14 եաշլարընտա ախրէթլիք գրը՝ էվվէլքի սապահ ճիհանկիրտէ քեաին գօնաղլարընն պաղչէսինտէ կէղինիր իքէն, պէօյիւք պիր գուլունն իւգերինէ էօրթիւմիշ օլան թախթալարա պասթընընտա, մէզքիւր թահթալար՝ չիւրիւք օլմագ հասէպիյէ գրրլրդ, մէրգումէ գրդճընաղ գուլայա տիւշմիշ, վէ հէր նէ գատար մէրգումէնին ֆէրեատ ու ֆիղանը իչիտիլիպ չարուգ եէթիշիմիշ վէ մէրգումէյի գուլուտան սալիմէն չրգարանա Արիֆ պէյ հազրէթլէրի 100 լիրա վատ իմմիշ իսէ տէ, նէ չարէ քի լազմ կէլէն իր վէ էտէվվաթը սաիրէ տէրհալ պուլընամալը վագթ կէչմիշ, վէ նիհայէթ գուլայա պիր տակրճ էնտիրիմիշ իսէ տէ, պիչարէ գրզին նաչէսի տիչարը չէգարրլապիլմիշ տիր.

Մուտանեատան եաղրլրընընա կէօրէ, չէհրը մէգքիւր վէ ճիվարընտա էմնիյէթը ուսմանիյէյէ բէք զիյատէ խալէլ կէմիշ տիր.

Իքիսի Խրիսթիան վէ իքիսի Խալամ 4 քիչի՝ պիր եէլքէն սէֆինէսի իլէ ճիվար պիր գարիյէյէ զախիրէ կէօթիւրիւպ սաթտրգտան սօնրա օ կէճէյի կէչիրմէք իւզրէ Աբօլլօնիատ կէօլիս սահլինտէ իտալի պիր գուլիպէյէ կիրիպ եաթմըշար իսէ տէ, երթէսի սապահ օրատան կէչէնլէր՝ մէրգումինտան Յիւնիւն գամա իլէ թէլէֆ իտիլմիշ օլտրընը, վէ կինճիսինն տասի պիր չօգ եէրինտէն եարալը օլարագ ճան չէքիշտիկինի միւշահէտ իթմիշէր տիր. Գամիլլէր՝ եանլարընտա պուլընան ագչէյի զասգ իթմէք իչիւն պիչարէլէրի գամլ ու թէլէֆ իթմիշէր տիր.

Պրուսայա 4 սաաթ մէսաֆէտէ վագը Գարաման քէօյտէ պիր Արնավուտ սալէպճի՝ պէօյիւք ճատտէ իւզերինտէ մագթուլ պուլընմըշ տրը.

Մուտանեայա 3 սաաթ մէսաֆէտէ Տէրէ քէօյտէ պաղը թիւթիւն գաչադճըլարը սէրլաշ օլտրգլարը հալտէ քէօյլիւլերտէն պիրինի գաթլ իթմիշէր, վէ քէնտիլերի տէ թութուլուպ Մուտանեայա կէօթիւրիւլմիշէր տիր.

Քէզալիք Մուտանեա գուրպինտէ տէնիզ սահլի պօյունտա էլիկմի նամ գարիյէտէ պիր տէլիգանլընն նաչը պուլընմիշ տրը. Մէրգումէն պաչը պէտէնինտէն դաթ իսիլիպ պիր սըրըզա սարլանմիշ տրը.

Իչպու ճիճայէթլէր՝ 2-3 կիւն զարֆընտա վուգուա կէլմիշ տիր.

Եալբվատա Գրլրճ քէօյիւնտէ Զէրքէպէր պիր գաչ հաֆթատան պէրու խրրսըզլըգլար իճրա իթմէքտէ օլուպ, հաթթա կէճէլէրի ախրը տուվարլարընը տէլէրէք պէկիր չալմագտա իմիշլեր. Կէչէն ճումաա կէճէյի մէրգումանի խրրսըզլար՝ գարիյէի մէգքիւրէտէ պիր իքի ախրը տէլէրէք քէօյլիլերին տէօրթ ըսա պէկիրինի սըրգաթ իթմիշլեր տիր.

Իթալիա տէվլէթի՝ ճէնուպի Ամերիգա սուլարընտա պուլընան հարպ սէֆինէլերինտէն իքի գրթա զրրհլը-յա Պահրը Սէֆիտտ կէլմէլերինի էմր իթմիշ օլմաղա, Ինկիլթէրա վէ Իթալիա տօնանմալարընն շու արալըդ Պահրը Սէֆիտտէ թօրլանմալարը չայանը տրգդաթ օլտրը՝ Ֆրանսա վէ Ռուսիա կաղէթալարընտա պէյան օլընը յօր.

---

10 գատար Եունան հայտուտը՝ Վլօսսան պիր գայրզա պինէրէք, Քէսէնտիրէ սահիլինէ եանաչրպ գարայա չրգար իքէն, պիր միֆրէզէ սէյյար ասաքիրը Շահանէ թարֆընտան կէօրիւլիւպ, իթթիհազ օլընան թէտապիրը հաքիմանէ սայէսինտէ ճիւմէսի տէ տէրտէսթի իսիլմիշլեր տիր.

Հալէպտէն իչար օլընտրընա կէօրէ, վալիի վիլայէթ Հասան բաշա հազրէթլէրինին ուուլ իտարէսի հագդընտա մազամը Սատարէթէ արզը չիքեայէթի իմմէք վէ վալիի միչարէլէյհին ապլինի թալէպ էյլէմէք իւզրէ միւթէպերանը մահալլիյէտէն պազը դէվամ՝ պիր իսթիտա թանզիմ վէ թէլէկրաֆլա Ցէրսատատէթէ իրսալ իթմէք իսթէմիշլեր իսէ տէ, վալիի միչարէլէյհէ՝ մէգքիւր թէլէկրաֆքին քէչիտէսինէ բուխսաթ վերմէտիկինտէն, միւթէպերանը մուամիլէյհիմ՝ պիզզաթ Ցէրսատատէթէ կէլէրէք տօղրուտան տօղրույա հիւքիւմէթը Սէնիյէյէ արզը չիքեայէթէ գարար վերմիշլեր տիր.

ԱԳՕԹ ԵԱԴԸ

Միլան 12 յուլիս 1885

Ագօթ եադը [Էսիլզիոն] գիւքիւր վէ իւնաս պիր չօգ քիւչիւք չօճուգլար վէ միւթէլիֆ սինէլերտան կէնճէլեր իւզերինէ կէրէք խուսուսի սուրէթտէ վէ կէրէք Միլան չէհրինտէ վագը հօքսիւզ չօճուգլար խասթախանէսինտէ իճրա իթտիկիմ թէէրիւպէլերտէ, մէգքիւր եադը մամիլուպա մուվաֆֆրգ օլտուղընը միւշահէտ իթտիկիմի մանէմմենէնիյէ պէյան խէրիմ Մէգքիւր եադ՝ վիճճատ եենիտէն գուվվէթ վէրիպ, սրրաճա ապէամիթլերինի տէ թիմէքտէ վէ միտեատ Հազմ օլուսմասլա պէրապէր քիչիւք չօճուգլար վէ կէնճլեր թարաքընտան գօլալրզէա իչիկիմէքտէ տիր.

Միլան էյալէթի եօքսիւզ չօճուգլար խասթախանէսի սէրթարպպիկի ՅՕԳԹ. ՇԸՎ-ԿԱԼԷԹԱՆ ԳԱԶԱՔԻ

ՏՕԳԹՕՐ ԱՍԼԱՆ

Բարիզ Թըպպիյէ մէքթէպի իլէ խասթախանէլերինտէ օն տէօթ սէնէ միւթէմատիէն թահսիլ իրմը թէսպապէթ չալըշարագ տօղթօրլրգ տիրլօմասընը ախղ իլէ Տէրսատատէթէ կէլմիշ օլան Տօգթ. Ասլան էֆ. Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Ռուսիա սկիթրէթխանէսի գարշըսընտա 428 նօմէրօլը մահալտէ հէր կիւն սաաթ ցտէն 10ա գատար պիլճիւմէ խասթէկեանը, վէ խուսուսա մէյտէ վէ պաղըրսագ վէ հագմա մախսուս ադա վէ ալէթլէր խասթալրգլարընա տիւչար օլանլարը մուայէնէ վէ թէտավի իտէճէք տիր.

AU PANTHEON

ԳԱԼՖՕՐՈՒԼՕ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ

Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Գալաթա սէրայընընն թա պէօյիւք գարուսը գարշըսընտա Ն՝ 206

Գալֆօրուլօ պիրատէրլէր՝ պու քէրրէ Բարիզտէն եաղ մէվսիմի իչիւն բէք կիւզէլ մօտա գումաշլար, մէսէլա ֆիսթանլըգ վէ էլպիսէի սարիչ իչիւն էն եէնի իրէքլիէր, սիւսլիա թագմ իչիւն բէք կիւզէլ եունլըլար, զայէթ սէվիմլի կարնիթիւլէր, բասանթրրիէր, տանթէլար, եէնի մօտա մանթօլար վէ սարիչ կէթիրթմիշ օլտրգլարընը էհալկէ իլան խէրլէր։

Պիլթիւն պու մալլար՝ սոն մօտա վէ ալչա ճինտէն օլմաղլա պէրապէր զայէթ էհվէնի ֆիյաթլա սաթըլըրլար։ Ճէհէզ թագմը տիւզլիէճէք օլան ֆամիլեալար տախի՝ Գալֆօրուլօ պիրատէրլէրին մաղազասընա միւրաճաաթ իթտիքլէրինտէ, բէք պէօյիւք պիր ֆախտէ պուլաճագլար տրը։

ՏՈՒԳՈՒՆԸ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷԼԻ ՕՍՄԱՆԻՑԷ

Մէկլիսը խտարէսինտէն կէլէն իլան։

Տուլունը Ումումիյէ խտարէսի իլէ պիլուլվափագա հիւքիմէթը Սէնիյէ ճանիպլինտէն վերիլէն գարար մուճիպլինէէ, Ռումէլի շրմէնտըֆէր թահվիլաթը միւսթէսնա օլարագ 1881 դեկտ. 8/20 գարարնամէսինէ տախիլ օլան պիլճիւմէլ թահվիլաթը Օսմանիյէտէն 1888 մայիս 1/13 թարիխինէ գատար գայտ վէ եախօտ միւպատէլէ օլընմայան պիլճիւմէլ թահվիլաթըն միւրուրը զէմանա թապի օլամաղը՝ թահվիլաթը մէգքիւրէ համիլլերինէ իլիթար ու պէյան օլընուր։

Գարարնամէի մէգքիւրը 3ինճի մատտէսինէ թէվֆիգէն 1887 դեկտ. 8/20տէ միւրուրը զէմանա թապի օլամաղը լազըմ կէլէն Բամազան թահվիլաթը՝ ահքեամը սապագ իգթիդասընճա թահվիլաթը սարէյէ վերիլէն մէսկէլէթ տախիլ օլամաղ տրը։

Թահվիլաթըն գայտ վէ մուպատէլէ մուամէլէսի եալընդզ Տէրսաատէթտէ իմրա օլընտրզընտան, Թիւրքիատա վէ մէմալիքը էճնէպլիյէտէ մուգիմ ասկասը թահվիլաթա՝ կէլէճէք մայիս 1/13է գատար Պանգը Օսմանինէն Սթամպօլտա քեահն իտարէխանէսինէ իրաէ օլընմայան պիլճիւմէլ թահվիլաթըն միւրուրը զէմանա թապի օլամաղը պէյան օլընը։

Տէրսաատէթ 10 ապրիլ 1888

ՕԹԻՂ ՏԸ ՊՐՈՒՍԱՏԱ

Ց. Ց. ՄԻԼԻՌԱՍԻՊԵԱՆ

ԻՏԱՐԷՍԻՆԷՅԻ

ՊՐՈՒՍԱՏԱ

ՍԼԷՊ ՊԱՇԸՆՏԱ ՎԱԴԸ

ՔԷՕԲՐԻԻ ՊԱՇԸՆՏԱ Նօ. 1

Մէկքիւր օթէլ՝ մէվկուսը հասէպկիյէ հէր սընի հօլցոնա իչիւն զայէթլէ էլվերիշլի տիր։ Պունտան պաշգա մէկքիւր օթէլլտէ պու մէվսիմտէ Պրուսայա կէլէճէք հօլցոուլարը հէր վէհէլէ ըահաթ օրմալարը իչիւն թէտասիրը լազըմէ իթթիսադ օլընմըշ օրմալա, մէկքիւր օթէլլէ թէշրիֆէ բաղալէթ պուլյուրասագ զէմանըն հէր հիհէթլէ խօշնուտ վէ մէմնունն օլաճագլարը իլան օլընուր։

ՍԱՐԼԱԳԻՅԷ

ԷՎՐՕՊԱ ՊՕՐՍԱԱԸ

Լօնտրա 25 ապրիլ

Ինկլ. էսհամը Ինկ. Լիր.	99-13/16
Օամ. էսհամը աչքլուը	14-3/16
» » գաբանտը	14-3/16
» » Սէրի Ա.	25-
» » » Պ	11-1/2
» » » Ս	14-
Օթօման 1871	31-1/4
Օսմանլը Պանգասը	10-7/8
Ռուսխ իսթիգրազը	93-3/8
Մըսըր տուլ. մութահրտէ	31-1/4
» հիմթիյազը	100-1/4
Տարբա Սանկէյէ Մըսըր	73-3/4
Ռոլիտ իսթիգրազը	101-1/4
Մանճուխթ. էսհամը 1877	-
Գամալիօ Բարիզ 3 այ վատէ	25-47-40

Բարիզ 25 ապրիլ

Ֆրանս. էսհ. 3 % Ֆր.	81-95
» » 4½ %	106-80
Սէնի Օամ. էսհամը աչքլուը	14-30
» » » գաբանտը	14-27½
Մէ-ռոդէլ	
Սէրի Պ.	14-30
» Ս.	14-30
Ռումէլի շրմէնտրֆէրի	38-50
Օսմանլը Բէժիսի էսհամը	-
» Պանգասը	512-50
Գրէտի Լիոնէ	565-
Գրէտի Ֆոնսիէ	1557-50
Լիոն ագսիօնը	1272-50
Սիւէյիշ ագսիօնը	2140-
Ռուսխ 5 ½ 1877	99-¼
Իթալիա էսհամը	96-20
Մըսըր ֆոնտ. մութահրտէ	410-
Եունան 5 % 1879	-
Գամպիօ 3 այ վատէ	25-28

—

Վիէննա 25 ապրիլ

Լօնտրա իւզէրինէ գամպիօ	126-80
Ռումէլի շրմէնտրֆէրի	19-20

—

ԳԱԼԱԹԱ ՊՕՐՍԱԱԸ

Էսկ. ուս. տիւն ազ. գաբ.	15-25½
» » » էն եիւքսէք	15-27
» » » էն աշաղը	15-25
Պու սապահ աչքլուը	15-27½
Իսթիգրազը տարիւլի տիւն գաբ.	35-26
» » » էն եիւքսէք	35-27
» » » էն աշաղը	35-25
» » » աչքլուը	35-27
Մըսըր մութահրտէ գաբ.	-
Պու սապահ աչքլուը	-
Սէրի Ա.	24-10
» Գ.	14-25
» Գ.	15-27½
Ռումէլի շրմէնտրֆէրի	39-12½
Ագչէ ֆափլի	7-
Բէյբոր Դրչ.	-
Հէվալէսիզ »	20-

—

ՊԱՆԳԱ ԱԳՍԻՕՆԼԱՐԸ

Գրէտի ժէնէրալ	ք.ք. 7-15
Սթամպօլ պանգասը	6-30
Օսմէնթէ ժէնէրալ	4-13
Թրամվայ	4-07½

ԱԳՋԷԼԷՐԻՆ ՖԻՅԱԹԸ

Օամ. լիրասը 100՝ դրչ.տան	Դրչ. Բէ.
Պէյազ մէճիտիյէ ֆարգը	108-10
Մէթալիք »	103-
Պէչլիք »	103-20
Ալթընըզ »	103-20
Ինկիլիզ Լիրասը	111-16
Ֆրանսըզ ալթունը	88-15
Բօլ	90-35
Գրէմից ալթունը	51-15
Գարպօն գայմէսի	10-79

ԹԱՍՓԻՏԷ ԲԵԱՂԸՏԸ

20) լէք քեաղըտ	-
50) » »	12-10
100) » »	-
500)» »	-
1000)» »	12-10
10000)»	-

ԻԼԱՆԱԹ

ՊԱՊ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

—

Ասաքիրը Շահանէյէ շէհրը Բէմազանը շէրիֆտէ խօշապլըգ օլարագ միպայաա օլընճաղը էվվէլճէ իլան գըլընան եիւզ պին գէյէի ճէտիտ բաղագը իւզիւմինին պէհէր գէյէի ճէտիտի եէթմիշ պէշ բարայա թաւլպի էօհտեսինտէ օլուպ, իչպու Նիսանը բումինին օն սէքիզինճի բաղար էրթէսի կիւնիւ գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն վէ էրթէսի կիւնիւ տախի թէգարրուր իտեճէք ֆիյաթլարընտան եիւզտէ պէշ թէնզիլի գապուլ իտիլէճէկինտէն, իթասրնա թաւլպ օլանլարըն մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլընը։

12 Նիսան 1888

3—2

ՊԱՊ ՍԷՐԱՍՔԷՐԻ

ճանիպը ալիսինտէն

—

Նիզամիյէ էլպիսէ անպարընա միպայաա օլընճաղ ալթը եիւզ մէթրօ գօյու նէֆթի Սբաանեօլ չուհասընը պէհէր մէթրօսը էլլի էքի զրուշա թաւլպի էօհտեսինտէ օլուպ նիսանը օն տէօրտունճի բէնճէնպիհ կիւնինէ գատար պէհէր կիւն միւնագասը պիլիճրա մէգքիւր կիւնտէ գարարը գաթիսի վերիլէճէկինտէն, իթասրնա վէ օնալմընճը ճումաա էրթէսի կիւնիւ եիւզտէ պէշ թէնպիլինէ բաղիպ օլանլարը մագամը Սէրասքէրի Լէվազիմաթը Ումումիյէ տաիրէսինէ կէլմէլէրի իլան օլընուր։

12 Նիսան 1888

3—3

Հայտար պէյին իզդէթլու Օսման Վաֆի էֆէնտիյէ օլան տուլունը մահքիւմէսինին թէսվիյէսի իչուն էյլուպ էնսարի ճիվարընտա Հավուզը Պօսթան ամը տիկէր Նախ էֆէնտի չիֆթիլիկի տէրուէնինտէ վագը գար գուլուսընա ճէմ իլմիչ օլարը ալէթթախմին 40000 գըյէ գար՝ իչպու նիսանը 18ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 3տէն 5է վէ 21ինճի բէնճէշէնպիհ կիւնիւ քէգա 3տէն 6յա վէ երինէ չէհրը մէզքիւրը 25ինճի բազար էրթէսի կիւնիւ սաաթ 3տէն 7է գատար Սիրքեճի իպէյէսի ճիվարընտա Գարխանէի ամիրէտէ մէվգբի իճրատան թարին օլընճաղ մէմուրը մախսուս միւամէճէհէնտէ պիլմիպէտէ ֆիրուխթի իտիլէճէկինտէն, իշթիրասը՝ նա թաւլպ օլանլարըն էյյամ վէ էվգաթը մէզպուրէտէ մահալը մէզքիւրտէ հազրը պուլընմալարը, մահքէմէի Թիճարէթի Իճրա տաիրէսինտէն իլան օլընուր։

13 Նիսան 304

ԼԱՎԸՆԻՐ ՏԷ ՖԱՄԻՅԼ

ՄԱԼԻԹԷ ՍԻԿՈՒՐԹԱՍԸ ԳՕՄԲԱՆԵԱՍԸ

Թէէմին օլընմուշ սերմայէսի 52 միլիոն ֆր։

Մէրքեզը իտարէսի Ֆրանսանդն Լիոն շէհրինա Նօմէրօ 61 Բէրբէլլիք ասգարընտա։

ՀԷՅԵՔԹԸ ԻՏԱՐԼԷ

Բէյլիս. մուսիւ Բէմմլէ, Ֆրանսա օրտուսը զապրթանը ասպրգասընան Լէժիոն ա'Ընէօր նիշանընդն օֆիսիէ ըուԹպէսինին հաղ.

ԱԳԱԼԱՐ

Մուսիւ Շարոն • Տիրէքթօր սապրգ
» Պօմ, Լիօնտա իրատը [բանթիէ]
» Գօթէ, [Եէմինլի մահքէմէ մէմուրը]
» Տրլլա, իրատը [բանթիէ]
» Իվէր, թապպպ
» Մարթէլ, իրատը »
» Բօթ, » »

Գումբանեանդն ումուրը հիսապկիյէսինին թէտեգիհնէ մէմուր [սանսէօր] Մ. Սիվէն Լիօնտա մուհասիպ։

ՏԻՐԼԻԹՕՐ ԺԷՆԷՐԱԼ

Մ. Լ. Ալէր • մուէսսիսը շիրքէթ

Իշպու գումբանեա Քրանսա տեպլեթինին 22 յուլվար 1868 թարիխլի Ֆերմանը մախսուսը մուհիպլինէ թէշէքքիլ իտուպ, գանունանամէսի Լիօնտա Մ. Միհթիթիօ տը Պէյէրէ թէսիմ, էվ պիր նիւսխէսի տախի Լիոն մահքէմէյի Տուգուգընա պիհթագտիմ թաստիգ իհթիրիրիշ տիր։

Իշպու Սիկուրթա գումբանեասը սէնէտ տէօրթ տէփա գուբա քէշխտէսի սուրէթիյլէ թէէմին իհթիկի մէպլագը թէէտիյէ իհթիմէտ օլուպ, պիր տէփա իչիւն տէֆթէր բարասը 3, էվ 60 այ զարֆընտա մահ պէ մահ 3 դրշ. վերէ-բէք ապտնէ եագրյանա օն ատէտ Նուսէրօյսրը հավի պէհէր Նուսէրօսը 100 ֆրանգ գազանմագ իւզրէ 1000 ֆրանգլըգ պիր սիկուրթա տէֆթերի իհթա օլընուր, էվ պիրինէն թասրֆինին իհթասընան իհթիպարէն քէշխտէ օլընան գուբարարա իշթիբաք իտէր. այտա 40 դրշ. վերէնէ 20 Նուսէրօյսը 2000 ֆրանգլըգ էվ այտա 15 դրշ. վերէնէ 30 Նուսէրօյսը 3000 ֆրանգլըգ տէֆթերլէր իհթա օլընուր, էվ պէզլէնէ հէր պիր պէշ դրուշ իչիւն 10 Նուսէրօ պիլիթթա 1000 ֆրանգ թէէմին օլընուր. չիքբէթին միւտտեթի իմթիյազը 99 սէնէ տիր։

ԱՔՍԻՕՆ ՎԷ ՕՊԼԻԿԱՍԻՕՆԼՐ ՀԱՎԻ ԹԻՐԹԻՊԱԹ

Մահ պէ մահ 25 դրուշ վերէն պիր հիսսէ տար՝ սիպրնա հագգը օլարագը 50 Նօմէրօյսը 5000 ֆրանգլըգ տէֆթէր եերինէ 30 Նօմէրօյսը 3000 ֆրանգլըգ պիր տէֆթէր ալտաղա բաղի օլուր իսէ, էքսիք ալտրյը 20 Նիւմէրօ մուգապիլինէ 100 ֆրանգ գըյմէթլի պիր տէ Վիլ տը Լիոն ագսիօնը Նօմէրօսը քէնտինէ իթա օլընը։ Հիսսէտար պիրինճի թագսիթին թէէսիսէինտէն իհթիպարէն մէգքիւր Վիլ տը Լիոն ագսիօնընդն սէնէտ էքի տէֆթա վուգու պուլան բրանդօլարընա իշթիրաք իտուպ, էքզամիյէ թէսասիֆինտէ պիհթէմամ սիպ իտէր։ Իշպու Վիլ տը Լիոն ագսիօնընդն պաշլըճա իքզամիյէլէրի 50000, 25000, 4000 ֆրանգ էվ զայրբհիմ տիրլէր։

Մահ պէ մահ 50 դրուշ վերէն պէհէր հիսսէտար՝ սիպրնա հագգը օլարագը 100 Նօմէրօյսը 10000 ֆրանգլըգ պիր հիսսէ տէֆթէրի եերինէ 30 Նօմէրօյսը 3000 ֆրանգլը տէֆթէր ալտաղը բաղի օլուր իսէ, էքսիք ալտրյը 70 Նօմէրօ եերինէ զիյատէ պէյան օլընան ագսիօն էվ օպլիկասիօնլարընան պէրինինէն Նօմէրօսը իհթա օլընուր։

1877 սէնէսի Գրէտի Ֆոնսիէ [սէնէատ 4 գուբա, պէօյիւք իքզամիյէ 100000 ֆրանգ]։

Եախօտ

Վիյիլ տը Բարի 1871 սէնէսի Բարիզ շէհրի իսթիգրազ էսհամը [սէնէատ 4 գուբա, պէօյիւք իքզամիյէ 100,000 ֆրանգ]. Պու օպլիկասիօնլարը էն ազը 400 ֆրանգ գազանճագլար տրը, էվ սէնէատ 100տէ 3տէն 12չէր ֆրանգ ֆայիզ կէթիրիլէր։

Եախօտ

Մահ պէ մահ 60 դրշ. վերէն պիր հիսսէտար սիպրնա հագգը օլարագը 120 Նօմէրօյը 12,000 ֆրանգլըգ սէֆթէթ եերինէ 30 Նօմէրօյը 3,000 ֆրանգլըգ պիր հիսսէ տէֆթէրի ալտաղա բաղը օլուր իսէ, էքսիք ալտրյը 90 Նօմէրօ եերինէ Ֆրանսանդն Գրէտի Ֆոնսիէ պանգասընդն 1879 սէնէսի օպլիկասիօնլարընդն պիրինէն պիր Նօմէրօ սիպ իսէսպիյէր։ Մէկքիւր օպլիկասիօնլար էն ազը 500 էր ֆրանգ գազանճագլար տրը. պունտան մատտա 100,000. 25,000. 10,000. 5,000. 1,000 ֆրանգ պէօյիւք իքրամիյէլի սէնէատ սիպրշրը [եանի հէր իքի այտա պիր] քէշիտէլէրի վար տրը։ Իշպու ագսիօն էվ օպլիկասիօնլարընդն հէրսինին անա պիլէթլէրի 60 ընճը թագսիթին իհթասընտա գումրանեանդն անա սէհիմէլէրի իլէ պէրաբէր հիսսէտարանա թէսիմ օլընուր։

Մէկքիւր օպլիկասիօն էվ ագսիօնլարընդ քեանֆէյէ տաքի ֆրանսա տէվլէթինին թահթը քէֆալէթլէրինտէ տիրլէր։

Թուրքիա, Ռուսիա, Իրան, Ռումանիա, Եունանիստան էվ Սրբպիա իչուն

Միւտիրը ումումի

Ովհաննէս Ե. Պէտրօսեան

Իտարէխանէսի Պրուսատա Նօ. 10 Սըրմաքէշ խանընտա։

Տէրսաատէթ աճէնթի Պէտրոս էֆէնտի Ամ պաղճեան, Պահճէ գարու Նօ. 40 Թաշ խանատա։

Իշպու գումբանեա իլէ Պոն տ'Իսգոնթի մուա մէլէսի իհթիմէք արզու իտէն տիրքանճը էվ եախատ մարգաճըլար՝ Պրուսատա միւտիրը ումումի Յովհաննէս էֆէնտի Յ. Պոտուրեանա տօղրուսան մէգթուպ իլէ միւրաճաաթ իհթիլի տիրլէր։

Պոն տ'Իսգոնթի մուամէլէսի կէրէք տիրքանճը էվ կէրէք միւլթէրիյլերի իչիւն զայէթլէ ֆայտէյլի պիր ուսուլ տրը։

Քէզալիք կէրէք մէմալիքը Մահրուսէի Նահանեատ էվ կէրէք մահալը սայիրէատ ամէնթէ օլմագ արզու իտէնլէր Պրուսատա միւտիրը ումումի Յովհաննէս էֆէնտի Յ. Պոտուրեանա մէգթուպ իլէ միւրաճաաթ իհթիլի տիրլէր։

ՍԱԹԸՆ ԱԼՄԱՅԸՆԸԶ

ՊԻՐ ՏԻԳԻՏ ՄԱԳԻՆԱՍԸ

Էվվէլինտէն կէօրմէտիքճէ

ՍԻՆԿԷՐ

Նամ Ամէրիգա տիրիշ մաքինասը մաղազալարընը։ Մէգքիւր ՍԻՆԿԷՐ մարքինասը՝ Գալաթասա Եիւքսէք Գալտրըրմտա Գարաքէօյ չէշմէսինին գարշընտա։

120 Նումէրօտա

Պէյօղլունտա Գալաթասա Սէրայը մէքթէպի գարշընտա, էվ Սթամպօլտա Մահմուտ Բաշատա 90 Նումէրօտա սաթրմտագտա տրը։

Պաշգա հէրեէտտէ ՍԻՆԿԷՐ տիրիշ մաքինասընընդ եալընդզ գալպալարընը պուլա-ճագսրնդզ։

ԹԷՆՏԻԹԵՃՃԷ ԳՕԼԱՅԼԸԳ

(Հ-ՖՐ-ԼԷՔ)

ՍԱԳՕԹ ԵԱՂԸ

(EMULSION SCOTT)

Նիւ-Եօրգտա ՍԳՕԹ վէ ՊՕՎՆ նամ գաթ-լարընը սոտա վէ քիրէճ իբօֆօսֆիթլէ-բիրլէ թէրմիպպ էյլէտիքլէրի

ՊԱԼԸԳ ԵԱՂԻ

Աղըզա սիւա կիպի լէզզէթլի կէլիպ, չէկ պալըգ եաղը խասսէլէրինին քեաֆիֆէսի պու պալըգ եաղընտա մէվճուտ տրը։

Վէրէմ չիֆա պուլուր
Գանսըզլըգ չիֆա պուլուր
Սըրաճա չիֆա պուլուր
Էօքսիբիրիւք վէ սոուգ ալմա չիֆա պուլուր
Զայրֆլըգ չիֆա պուլուր
Զօճուգլարընը քէմիք խասթալարը չիֆա պուլուր։

Ամերիգա թարաֆընտան թավսիյէ օլունընը կէպի, գօգուսը վէ լէզզէթի ըեք էյի տիր էվ միսէտ տաթի գօլայ համմ օլուր։

Պէլլի պայը Լճզախանէ վէ սբէյար տիւքքանարընտա սաթըրը։
Տէրսաատէթ աճէնթէլէրի Համմէր վէ Հէրզէլ։

ՀԷՐ ՍԷՐԿԻԻ ՈՒՄՈՒՄԻՑԷՆ

ՄԻՏԱԼԵՆԱԼԱՐ

ԿՈՒԹ ՐԻՇԼԻԷՕ

Բարիզալ Բամպիւթօ օգագընտա պէրինճի սընքի էճզաճբլարընտան ՊՈՒՐԺՈՆԸՆ սուտա հալլ իսիլմէք իւզրէ թէրթիպ էյլէտիկի չէհվէթամիզ հալալար։

ԿՈՒԹ ՐԻՇԼԻԷՕ թապիր օլընան պու միւքէմմէլ եէնի հալալար՝ չիմտիյէ գատար թէՀլիքէսէն սայա սայ իմ օլմայան պիրճիւմէլ կեզլի իլաճլարա սայա պէհզէյմէյիպ, էրքէքլի իյէ գուվվէթի վերէճճի մուպարէքէ մէգքիւրէտ էասայը իքի խասսէ մէվճուտ տրը։ Պու խասսէլէրին պիրի մուհագագ սուբէթտտ ԵԱՐԱՐԼԸԳ, էվ տիկերի՝ ԶԱՐԱԲԻԶԶԼԸԳ տրը։ Իշպու իլաճ՝ պիր ԹԹԹԻՀա Բօսթա բօլ իցասը էվ եախատ Բարիզ իւզրէրինէ պիր բօլ իցասը մուգապիլ էվ նալէլեյէ մէսարիֆի օլմագսըզըն իրսալ օլընը։

Գուլիուսը 10 ֆրանգ — կարբէ գուլիուսը 5 ֆրանգ։

Օվալամայա մախսուս օլաբ ՖԷՐԻԳՍԻՕՆ ՐԻՇԼԻԷՕ թապիր օլընան մուալիճէնին չիէսի 5 ֆրանգ։

ԺԱՆ ՊՈՒՐԺՈՆԸՆ Գընդագրնա, Գազաս էվ Մարյակա ՇԱՐԼԱՊԸ.—Գընդագրնա իլէ Թէրթիպ օլընան էն ալա գուվվէթի վէրճճի մուալիճէ տիր։

ՊՈՒՐԺՈՆԸՆԸ ԴԱԹՐԱՆ ԲՈՒՀԷՅԼԱ Թէրքիպ օլուսնմշ, եումուշագ ՀԱՊԱԼԱՐԸ վասէթասը լյա Վ էրէմ վէ կէօրիւս խասթալ բդալը, էօքսիբիրք, Ռիվալ իլ, սէս գըրբգլբդը պրոնչ իթ վէ Նէֆէս տէֆթէրլէրինին քեաֆիֆէի խասթալ բդալը չիֆպէտգիր օլուբլար։

Իշպու իլաճ՝ Բարիզին պիրճիւմէ խասթախանէլէրինտէ խթիյալ վէ ԹէՀՀրիւպէ օլուսմշ տրը։ Գուլիուսը 4 ֆրանգ։

Պալատէքի իլաճլարը քեաֆիֆէսի իւզէրինտէ Բարիզ խասթախանէլէրինին սապգգ էճզաճրընը Պուրօ իմրասը պուլընմալը տրը։

Տէրսաատէթտէ սէրօֆիհօլար.— Տէլլա Սուսա, Ֆօթիուս Սէլավօ, Գ. Ամոսթասիատս [Լօնդրա էճզախանէսի] վէ Փիւլիքեան պիրատէրլեր էճզախանէսի [Պէյօղլու], Թիթօս վէ Ս. Գասթօրիատս, էճզախանէլէրի [Գալաթա], Տ. վէ Մ. Մեկիքի էճզախանէսի [Սթամպօլ]. Ամինասա Պուսաքի. Իզմիրտէ իդաբ պիրատէրլեր, իսքէնտէրիյէտէ կայէթթի, Գահիրէտէ Գօսգատէլլի, Սէլանիքտէ Հ. Խիւ. էճզախանէլէրի։

ՊԼՕՅԻՒԻՐ ԷՆԵԱ ՄԱՏ ԱԶԱՍԸ

JEAN PSALTY

ՏՕՂՐՈՒ ԵՕԼՏԱ ԳՈՒԼԷ ԳԱԲՈՒՍԸՆՏԱ Նօ. 637–639–661–663

ՄԻՒՀԷՊԷՄԼԻԹ, ՆԷՆԱՍԷՊ, ԷՀԼԷՆԻՊՅԷՊ

Բարիզ, Ինկիլիզ, Ալէման վէ Պէլճիգա մամուլաթընան օլարագ պէզրիւք մսպիլէա վէ էշա ֆապրիգա վէ տեբօղիթօսը։

ՔՐԻՍԼԻՒԷԹԼԻ ՎԷ ԶԷՆԻՏԼԻ ՀԱԶԸՐ ՄԱԼԼԱՐ

Էմթաան մէգքիւրէնին միհէքմիք վէ նէֆասէթինէ միհթիմէն օլմագ իչիւն Մ. Բալլթինին մաղազալարընա գիյարէթ իսիլսէ քեաֆի տիր։

ԶԷՅԼ. — Իշպու մաղազա՝ ԲՍԱԼԹԻ ՊԻՐԱՏԷՐԼԷՐ մաղազասը զանն օլընմամալը տրը։

ԻՒՐ

Մ ԺԱՆ ԲՍԱԼԹԻ՝ քէնտի պիր խայր միւշթերիյերինէ սուհուլէթ օլմագ իւզրէ պու տէֆթա Պէյ օղլունտա Տօղրու եօլտա վագը Ալա ճամիսինտէ Շարլ Գուռթօ նամ պէզրիւք Էվին տլթընտաքի մաղազասա պիր շիպէ քիչատա ԹԹՄԻՇ տիր։

ՃԻՎԷԼԷԿԵԱՆ ՄԱԹՊԱԱՍԸ

ՊԱՊԸ ԱԼԱ ՃԱՏՏԷՍԻՆԷՆ ՃԷՐԻՏԷԻ ՇԱՐԳԻՅԷ

ԻՏԱՐԷԽԱՆԷՍԻՆԷՆ

Մէկքիւր մաթպաատա թապ օլուսնը,
1. Ճիւզ պէ ճիւզ Օսմանլըճա, էրմէնիճէ վէ Ֆրանսըզճա քիթապլար.
2 Օսմանլըճա, էրմէնիճէ, Ֆրանսըզճա, Ռումճա իլանլար.
3. Տիւլիւն վէ հէնդէք պիլէթլէրի վէ սարէ։

ՖԻՕԶԱԹ ԷՀՎԷՆ

ԳՈԱՏՐԵՆԼԱՐ

ԶԻՅԱՆԸԶ ԿԻՍԶԷԼԷՆՄԷՔ ՈՒՍՈՒԼԻ

Եիւզէրտէ տրթզգ Նէ լէքէ, Նէ սէրթլէք վէ Նէ եարդգ օլմայաճագ տրը։

Ալէքբանտի իսիթիրաքէրտէսի օլան շիպիտիլէրտէն [ռօզէ] եալընըզ պիր տէֆա խթիմալ օլուճաղտա, թէն իւզերինտէքի հէր էքսիքլիք անը վահիտտէ զայպ ու տէֆ օլուր, էվ թէն մուէճճանտպ պիր կիւզէյլիք վէ մուքէմմէլ պիր բէնք քէսպ իտէր։

Պէնէֆշէ շիպէիմի [Իօզէ տը Վիոլէթ] տերինին եումուշագլըգ վէ թէմիզլիկինի պագը սագլայըպ, հավաճա օլան ֆէնալրգլարտան տա տերիյի մուհաֆագա իտէր։

Զամանգ շիպէիմի [Իօզէ տը Լի] եիւզլէրէ թապպի պիր պէյազլըգ, մերմէր կիպի պիր թեմիզլիք վէ ճաղիպէյի պիր կիւզէյլիք վէրիր։

Կիւլ շիպէիմի [Իօզէ տը Իօզ] տերինին կիւլ բէնկինէ պիր բէՀՀագ, էվ սիմպէ պիր լէթաֆէթ վէրիր։

Գըրմզը կիւլ շիպէիմի [Իօզէ տը Իօզ Բուժ, քէֆ եարընը Եանագլարա մախսուս օլարագ մուճճատտէն քէշֆ ու իսթիրա օլուճմշ տրը] եալընը պիր տէֆա հաֆիֆճէ գուլլանը-տրգտա, թէնէ զայէթ կիւզէլ էվ զայէթ թապպի պիր գըրմզը բէնք վէրիր։

Պիզիմ Իօզէլէրիմիզ վատէթարյլա սիմպէ կէլէն հիւսնիւ ճէմալ բէք թապպի պիր սուբէթտէ պուլունընդրնան, էն միւտագիգ կէօղլէր պիլէ պունդն սանմալա եարբէ-մըշ օլտուգընը ֆարզ իտէմէզ։

Իսթէք իսէն գաարնլարա վէրիլմէք իւզրէ տերօղիթօլարտա մէգքիւր Իօզէլէրին իսթիմալինէ տտիր միւթէլիֆ լիսանլարտա մուֆասսալ թարիֆնամէլէր մէվճուտ տրը։

Պէպիւք տերօղիթօսը՝ Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա Ազաճամիսինտէ 169 Նումէրօյը Տէլլա-Սուսա էճզախանէսի տիր։

Գալաթասա Գարաքէյտէ Գաթթարիասիս էճզախանէսի —Զինճիրլի խան գարշընտա Վիթալիս Բօպէրթ Պէչտա էճզա — Պէչիքթաշտա Մէրքեզ էճզա — Պէպէքտէ Ա. Բարատտաքի էճզա — Եէնիքէյտէ Ժ. Պարօնէի էճզա — Թարապիատա Ս. Սբանօրուլը էճզա — Պէշիւքտէրէտէ Պարվիրիտէտա էճզա — Իւսկիւտարտա Ս. Նօրյօրուլը էճզա — Գատրքէյտէ Մօտատա Անթիրա էճզա — Պէշիւք Ատատա Իզմիրիտինին Ֆրանսըզ էճզա — Հէյգէյտտ Թօմատսէս էճզա — Սթամպօլտա Պադէշ գարուսընտա Իբի Գաբուլը էճզա — Ճրդալ Օղլուտնտա Ֆ. Թէրճիման էճզա — Սարաճխանէտտ Ֆոթաքի էճզա — Սամանթիատա Ճիօվանի Խաիա էճզա — Մարմիքէյտէ Սագրզ Ազաճատա Ժ. Տէմէթրէ էճզա — Ֆէնէրտէ Թօմատսէս էճզա — Խաքէյտտէ Քիյիսէ Ճատտէսինտէ Ն. Տէմէթրիատսէս էճզախանէսի։

ԲՕԼ ՖՕՅԱՃԵԱՆ

ԵՒՐՈՊԱՅԻ ԳԱԼՑԵՐԸՄՏԱ 80 ՆՈՒՄԷՐՕՅԱ

ՕՒՕԶԷ ԶԷ ՃԷՐՐԱՃԷԼԸԶԱ ՄԻԼԻՈՆԱԼԼԻՈ

ԱԼԼԷՍԱԹ ԹԻԻՃՃԱՐԸ

Մէկքիւր մաղազասա կէօզէ վէ ճէրրահլըզա միթէալլիգ էնվամի ալաթ ու էտէվաթ մէվճուտ տրը։

Էզճիւմէ, եումուշագ վէ սէրթ լասթիգտէն (գաուչչուտան) մասամուլ մէկսատը միխթէլիֆէ, գասդգ պաղլարը, էնվամ չիրինկալար, էլէքթրիգ մաքինալարը, միզան իւլ հավա (պարօմէթր), միզան իւլ հարարէ (թէրմոմէթր) վէ էյլի ճիհա կէօղլիւքլէր պուլընմագտա տրը։

Մ. Բօլ Ֆօյաճեան՝ հէր նէվ սըրարբյաթ վէ թամիրաթը էհվէն ֆիյաթ իլէ իճրա վէ տէրէօհտէ իտէր։

1782 ՍԷՆԷՍՍԻՆՏԻ ԼՕՆՏՐԱ ՇԷՀԷՐԻՆՏԻ ԹԷՆՏԻՍ ՕԼՈՒՆԱՆ

ՖԷՕՆԻՊԻՍ ՖԱՅՐ ՕՖԻՍ

ՆԱՄ

ԵԱՆԿԸՆԱ ԳԱՐՇԸ ԻՆԿԻԼԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄԲԱՆԵԱՍԸ

Իսթիյաթ ագճէսի	Ինկ. լիրասը	4,000,000
Հասրլաթը սէնէվիյէ	» »	4,000,000
1885 դեկտ. 31է գատար թազմին օլընան զարար էվ զիյանլարը	» »	15,000,000

ԱՃԷՆԼԷՌ

ԳԼՕՆԱՐԻՏԻՍ էվ ԳՈՒՄԲ.

Իտարէխանէսի Գալաթասա Մէհմէտ Ալի բաշա խանընտա Նօ. 8